T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Ortaöğretim Sosyal Alanlar Ana Bilim Dalı
Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalı

ALMANYA'DA COĞRAFYA ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TÜRKİYE ALGISI (BAYREUTH ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Cansu TAŞKAN
(Yüksek Lisans Tezi)

İstanbul, 2017

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Ortaöğretim Sosyal Alanlar Ana Bilim Dalı
Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalı

ALMANYA'DA COĞRAFYA ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TÜRKİYE ALGISI (BAYREUTH ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Cansu TAŞKAN
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Doç. Dr. Ali BALCI

İstanbul, 2017

Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.
© 2017

ONAY

Cansu TAŞKAN tarafından hazırlanan "Almanya'da Coğrafya Öğretmeni Adaylarının Türkiye Algısı (Bayreuth Üniversitesi Örneği)" konulu bu çalışma, 31/05/2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı Soyadı	**İmza**
TEZ DANIŞMANI	**Doç. Dr. Ali BALCI**	.....
JÜRİ ÜYESİ	**Doç. Dr. Mesut DOĞAN**	.....
JÜRİ ÜYESİ	**Doç. Dr. Mehmet ÜNLÜ**	.....

ÖZGEÇMİŞ

1995 – 2003 Yalova Bahçelievler İlköğretim Okulu

2003 – 2007 Yalova Anadolu Öğretmen Lisesi

2007 – 2012 Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi
Coğrafya Öğretmenliği Bölümü

2012 - … Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı
Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Programına Giriş

İLETİŞİM BİLGİLERİ

e-posta: cansutaskan@hotmail.com

ÖNSÖZ

Her ülke bir vizyona sahiptir. Bu vizyon etnik köken, dini değerler, kültürel zenginlikler, eğitim düzeyi gibi birçok değerin toplamıdır. Bu vizyonun nasıl algılandığı coğrafi algı ile ilgidir ve birçok faktöre bağlıdır. Bu faktörler, kültür, coğrafi konum, turizm, medya, sosyal medya, diaspora, geçmiş yaşantılar ve eğitimdir. Özellikle biz coğrafya öğretmenleri için eğitim ve eğitimin içeriği çok önemlidir. Marmara Üniversitesi Ortaöğretim Sosyal Alanlar Ana Bilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği Bölümünde; Ülkeler Coğrafyası dersinin yanında, Asya Coğrafyası, Avrupa Coğrafyası, Amerika Coğrafyası, Afrika Coğrafyası, Okyanusya Coğrafyası başlığı altında tüm dünya ülkelerini öğretici bir dizi ders lisans programında mevcuttur ve konusunda uzman hocalarımız tarafından teferruatlı bir şekilde öğretilmektedir. Bu bağlamda Avrupa'daki coğrafya lisans ve lisans üstü eğitiminde Türkiye'nin yeri ve Türkiye algısı merak konusu olmuştur. **Almanya'da Coğrafya Öğretmeni Adaylarının Türkiye Algısı** konulu çalışmaya başlanmıştır.

Çalışma kapsamında algı, ülke algısı ve coğrafi algının ne olduğu, coğrafi algıyı etkileyen faktörler ayrıntılı bir biçimde açıklanmaya çalışılmıştır. Bayreuth Üniversitesi Coğrafya Eğitimi Bölümü'nün lisans ve lisans üstü eğitim müfredatı incelenmiştir. Ayrıca bu bölümün lisans üstü düzeydeki öğrencilerine açık uçlu sorulardan oluşan bir anket, lisans seviyesindeki öğrencilerine ise likert tipi ölçekle hazırlanmış anket uygulanmıştır. Yapılan anketler SPSS programında değerlendirilip yorumlaması yapılmıştır.

Coğrafya eğitimini bizlere sevdiren ve öğreten Prof. Dr. Ramazan ÖZEY başta olmak üzere, Doç. Dr. Mehmet ÜNLÜ, Yrd. Doç. Dr. Münür BİLGİLİ, Öğr. Gör. Dr. Ali Osman KOCALAR, son olarak da bu tezi almamı sağlayan, tez danışmanlığımı yapan Doç. Dr. Ali BALCI'ya ve bugüne kadar emeği geçen tüm hocalarıma teşekkür ediyorum.

Çalışmalarım sırasında hiçbir zorluk çıkartmadıkları gibi desteklerini esirgemeyen, bize kapılarını açan Bayreuth Üniversitesine ve Coğrafya Eğitimi Bölümü hocalarına, anketin çevirisini bizzat yapan ilgili üniversiteyle birebir görüşüp bana elinden gelen desteği sağlayan kuzenim Enis ESENER'e, her zaman ve her koşulda desteklerini gördüğüm aileme, anneme ve bu bölümde yükselmemi çok arzulayan ve vasiyet eden rahmetli babama teşekkür ederim.

Cansu TAŞKAN

ÖZET

Bu araştırma, Almanya'daki Bayreuth Üniversitesinde lisans ve lisansüstü düzeyde coğrafya öğrenimi gören öğrencilerin Türkiye'nin fiziki ve beşerî coğrafya algılarını tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu maksatla, Bayreuth Üniversitesi Kimya, Biyoloji ve Yer Bilimleri Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümü'nden farklı sınıflarda öğrenim gören öğrenciler rastgele seçilmiştir. Öğrenciler seçilirken üniversitenin kurmuş olduğu e-posta ağından faydalanılmıştır. Öğrencilerin seçimi gönüllülük esasına dayanır. Bu bölümden 25'i lisans 25'i ise lisans üstü eğitim gören toplamda 50 öğrenci araştırmaya katılmıştır.

Bu çalışmada uzman görüşü alınarak hazırlanan coğrafi algı anket formu kullanılmıştır. Lisans öğrencilerine uygulanan 22 soruluk testin analizi betimleyici istatistik menüsü kullanılarak yapılmıştır. Lisans üstü öğrencilerin açık uçlu soruları ise, kişilerin verdikleri cevaplara istinaden yorumlamalarda bulunulmuştur. Nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı bu araştırma karma yöntemde desenlenmiştir. Yapılan istatistiksel işlemlerdeki analizleri IBM SPSS 24 statistics data editör istatistik paket programı ile yapılmıştır.

Bu çalışmadan elde edilen bulguların sonuçlarına göre, lisans öğrencileri fiziki coğrafya alanında sorulan toplam 7 soruya ortalama olarak %93,1 oranında doğru cevap vermişlerdir. Beşerî coğrafya alanındaki başarıya bakılacak olunursa, öznel iki soru çıkarıldığında geriye kalan 13 sorunun ortalaması 56,6'dır. Fiziki Coğrafya (%93,1) ile kıyaslandığında, Beşerî Coğrafya (%56,6) alanının %36,5 oranında geride kaldığı görülmüştür. Bu durum Türkiye'yi fiziki alandaki algılarının yüksek olduğunu, beşerî alanda ise, algılarının fiziki kadar iyi olmadığını göstermektedir. Anketin tamamı değerlendirildiğinde ortalamanın %64,4 olduğu ve genel ortalamanın üzerinde seyir gösterdiği görülmektedir. Bu durum Türkiye hakkında genel itibariyle orta düzeyde bilgi sahibi olduklarını gösterir. Lisansüstü öğrenciler ise, siyasi coğrafya alanındaki algıları yüksek ve pozitif yöndedir. Ulaşım coğrafyası alanında katılımcıların %52'si bu konuda fikirleri olmadığını beyan etmişlerdir. Ekonomik coğrafya alanında %72'sinin Türkiye algısı olumlu yöndedir. Türkiye'nin eğitim sistemi hakkında yine %64'lük

kesim bir fikre sahip değildir. Kültürel coğrafya alanındaki algılar pozitif yöndedir. Turizm coğrafyası algıları ise, %96 oranında olumludur. Bu kapsamda elde edilen veriler literatürle karşılaştırılarak tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi Algı, Türkiye Algısı, Almanya

ABSTRACT

This survey has been carried out with the aim of identifying how the undergraduate as well as postgraduate students studying geography at Bayreuth University in Germany perceive Turkey's physical and human geography.

In order to obtain this information, student attending different classes from the geography department of the Faculty of Chemistry, Biyology and Earth Science at Bayreuth University have been choosen randomly. While the student are being choosen, e-mail network built by the university has been used. Selection of the students has been depended on the voluntearing. From this department 25 undergraduate and 25 postgraduate students of totally 50 students have participated in the survey.

In this research, geographic perception survey from prepared by focusing on the expert opinion has been utilized. The analysis of the test with 22 questions applied to the undergraduate students has been conducted by means of descriptive statistic menu. The open-ended questions of the postgraduate students have been evaluated relying upon the answer given by individuals. The survey in which both qualitative and quantative ways have been practiced has been depicted with mixed method. The analysis of the statistical procens has been performed with the help of statistic program called IBM SPSS 24 statistic data editor.

In accordance with the results of the findings attained in this research, undergraduate students gave true answer nearly %93,1 of 7 questions asked in physical geography realm. If we look at the success in the field of human geography, %56,6 is the average of 13 question when two subjective questions have been omitted. In companion with the physical geography (%93,1), the realm of human geography (%56,6) is %36,5 behind. This situation points out that perception in physical realm is high; on the other hand, in human geography, the perception is not so good as that of the physical one. On evaluating the whole survey, it seem that the average is %64,4 and it is also above the general average. This indicates that they have moderate information about Turkey. The perception of the postgraduate students in terms of political geography is really high and positive. %52 of the participants in the field of transportation geography have no idea

about this matter. As for economic geography %72 of those joining concerning the perception of Turkey have a tendency of being content. %64 of the participants have not got any idea referding the educate system in Turkey. Perception in cultural geography are inclined to be positive, as well. They possess %96 positive perception with regard to tourism geography. Findings which have been obtained in terms of this matter have been discussed by to the literature and have given advices.

Keywords: Geograhpycal perception, Perception of Turkey, Germany

ZUSAMMENFASSUNG

Diese Studie wurde mit Lehramtsstudenten (Gymnasium & Realschule) und Ph-Studenten der Geographie an der Universität Bayreuth in Deutschland, um das Niveaus der Wahrnehmung der physischen Geographie und Humangeographie der Türkei bestimmen zu können.

Zu diesem Zweck wurden die Geographie-Studenten von der Fakultät für Chemie-Biologie-Geowissenschaften der Universität Bayreuth zufällig aus verschiedenen Klassen ausgewählt. Bei der Auswahl der Studenten wurden das eigene E-Mail-Netzwerk der Universität Bayreuth genutzt. Die Studenten haben freiwillig an dieser Studie teilgenommen. Die Teilnehmer der Studie waren 25 Lehramt-Studentinnen (Gymnasium & Realschule) und 25 waren PH-Studentinnen. Insgesamt haben 50 Studenteninnen in dieser Studie Teilgenommen.

Diese Studie des geographischen Sinnes wurde mit Hilfe der Gutachten vorbereitet, hierbei wurde als Grundlage ein Fragebogen genutzt. 22 Test-Fragen wurden an die Lehramtsstudenten (Gymnasium & Realschule) gestellt und die Analyse wurde mit Hilfe der deskriptiven Statistik erstellt. Für die Ph-Studenteninnen wurden offenen Fragen gestellt und die Antworten von Einzelpersonen ausgewertet. Die Umfrage, in der sowohl qualitative als auch quantitative Wege genutzt wurden, sind mit gemischten Methode dargestellt.

Die durchgeführte statistische Analyse wurde mit Hilfe des Statistikprogramms des IBM SPSS 24 Statistical Data Editor durchgeführt.

In Übereinstimmung mit den Erkenntnissen der Ergebnisse, die in dieser Forschung erreicht wurden, haben die Lehramtsstudentinnen ihnen zugestellte 7 Fragen im Durchschnitt 93,1% richtig beantwortet.

Wenn man den Erfolg im Bereich der Humangeographie betrachtet und dabei zwei subjektive Fragen weggelassen würde, ist das Ergebnis der übrig gebliebenen 13 Fragen im Durchschnitt 56,6 %. Im Vergleich Physische Geographie (93,1%) mit Humangeographie (56,6%) wurde betrachtet, dass die Humangeographie 36,5% *zurückgeblieben* ist.

Diese Situation weist darauf hin, dass die Wahrnehmung im physischen Bereich hoch ist, andererseits ist die Wahrnehmung im Humangeographie nicht so gut wie bei der physischen.

Bei der Bewertung der gesamten Umfrage scheint es, dass der Durchschnitt 64,4% ist und auch über dem allgemeinen Durchschnitt liegt. Dies bedeutet, dass sie über die Türkei mittelmäßige Meinung haben. Die Wahrnehmung der Ph-Studenten in politischer Geographie ist wirklich hoch und positiv. Im Bereich der Verkehrsgeographie der 52 % der Teilnehmer haben keine Ahnung von dieser Angelegenheit. 72% der Teilnehmer ist über die Wahrnehmung der Türkei zufrieden, was die Wirtschaftsgeographie betrifft. % 64 der Teilnehmer haben keine Ahnung über das Erziehungssystem in der Türkei. Die Wahrnehmung in der Kulturgeographie ist auch positiv.Sie besitzen eine gute durchschnittliche Wahrnehmung in der Tourismusgeographie, es liegt bei 96%. Befunde, die in dieser Angelegenheit erhalten wurden, wurden in der Literatur erörtert und haben Ratschläge gegeben.

Stichwort: Geographische Wahrnehmung, Wahrnehmung der Türkei, Deutschland

İÇİNDEKİLER

ONAY ..... **i**
ÖZGEÇMİŞ ..... **ii**
ÖZET ..... **iv**
ABSTRACT ..... **vi**
ZUSAMMENFASSUNG ..... **viii**
İÇİNDEKİLER ..... **x**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **xiii**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **xv**
HARİTALAR LİSTESİ ..... **xvi**
BÖLÜM I: GİRİŞ **1**
1.1. Problem 1
1.1.1. Alt Problemler 1
1.2. Araştırmanın Amacı 2
1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları 2
1.4. Sayıltılar 3
1.5. Tanımlar 3
BÖLÜM II: İLGİLİ ARAŞTIRMALAR **5**
2.1. Coğrafya Dersi Öğretiminin Amaçları 5
2.2. Coğrafi Algı 6
2.3. Coğrafi Algının Oluşmasında Etki Eden Faktörler 8
2.3.1. Coğrafi Konum 9
2.3.2. Medya 11
2.3.3. Sosyal Medya 12
2.3.4. Eğitim 13
2.3.5. Diaspora 14
2.3.6. Turizm 15
2.3.7. Kültür 15
2.4. Avrupa Birliği ve Türkiye 16
2.5. Türkiye Almanya İlişkileri 17

2.6. Bayreuth Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümünün Müfredatının İncelenmesi 18
BÖLÜM III: YÖNTEM 22
3.1. Araştırmanın Modeli 22
3.2. Evren ve Örneklem 22
3.3. Veri Toplama 23
3.4. Verilerin Analizi 23
BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUMLAR 25
4.1. Lisans Öğrencilerinin Türkiye'ye Yönelik Algıları ile İlgili Bulgular 25
4.1.1. Türkiye'nin Coğrafi Konumuna Yönelik Bulgular 25
4.1.2. Türkiye'nin Jeomorfolojik Özelliklerine Yönelik Bulgular 25
4.1.3. Türkiye'nin Hidrografik Özelliklerine Yönelik Bulgular 25
4.1.4. Türkiye'nin Klimatolojik Özelliklerine Yönelik Bulgular 26
4.1.5. Türkiye'nin Biyocoğrafya Özelliklerine Yönelik Bulgular 26
4.1.6. Türkiye'deki Doğal Afetlerin Özelliklerine Yönelik Bulgular 27
4.1.7. Türkiye'nin Maden Çeşitliliğine Yönelik Bulgular 27
4.1.8. Türkiye'nin Yerleşme Özellikleri ile İlgili Bulgular 28
4.1.9. Türkiye'nin Ekonomik Özellikleri Yönelik Bulgular 29
4.1.10. Türkiye'nin Ulaşım Özelliklerine Yönelik Bulgular 30
4.1.11. Türkiye'nin Sağlık Coğrafyasına Yönelik Bulgular 31
4.1.12. Türkiye'nin Nüfus Coğrafyası Özelliklerine Yönelik Bulgular 31
4.1.13. Türkiye'nin Siyasi Coğrafya Özelliklerine Yönelik Bulgular 32
4.1.14. Türkiye'nin Enerji Kaynaklarına Yönelik Bulgular 33
4.1.15. Türkiye'nin Turizm Özelliklerine Yönelik Bulgular 34
4.2. Lisansüstü Öğrencilerinin Türkiye'ye Yönelik Algıları ile İlgili Bulgular 36
4.2.1. Siyasi Coğrafya Algısına Yönelik Bulgular 36
4.2.2. Kültür Coğrafyası Algısına Yönelik Bulgular 39
4.2.3. Eğitim Özellikleri Algısına Yönelik Bulgular 41
4.2.4. Ulaşım Coğrafyası Algısına Yönelik Bulgular 43
4.2.5. Ekonomik Coğrafya Algısına Yönelik Bulgular 45
4.2.6. Turizm Coğrafyası Algısına Yönelik Bulgular 46

BÖLÜM IV: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER 48
KAYNAKÇA 55
EKLER 59

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 4.1. Türkiye'nin Coğrafi Konumunu Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 25

Tablo 4.2. Türkiye'nin Jeomorfolojik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 25

Tablo 4.3. Türkiye'nin Hidrografik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 26

Tablo 4.4. Türkiye'nin Klimatolojik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 26

Tablo 4.5. Türkiye'nin Biyocoğrafya Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 26

Tablo 4.6. Türkiye'deki Doğal Afetlerin Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 27

Tablo 4.7. Türkiye'nin Maden Çeşitliliğini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 28

Tablo 4.8. Türkiye'nin Maden Çeşitliliğini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 28

Tablo 4.9. Türkiye'nin Özelliklerini (Tarım) Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 29

Tablo 4.10. Türkiye'nin Ekonomik Coğrafya Özelliklerini (Dış Ticaret) Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 29

Tablo 4.11. Türkiye'nin Ekonomik Coğrafya Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 30

Tablo 4.12. Türkiye'nin Ulaşım Coğrafyası Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 31

Tablo 4.13. Türkiye'nin Sağlık Coğrafyası Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 31

Tablo 4.14. Türkiye'nin Nüfus Coğrafyası Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 32

Tablo 4.15. Türkiye'nin Başkenti ile İlgili Soruya Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi 32

Tablo 4.16. Türkiye'nin Avrupa Birliğine Üyeliği ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi 33

Tablo 4.17. Türkiye'nin Dini Değerlere Saygı ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi 33

Tablo 4.18. Türkiye'nin Enerji Kaynakları (Hidroelektrik) ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi 34

Tablo 4.19. Türkiye'nin Enerji Kaynakları (Jeotermal) ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi 34
Tablo 4.20. Türkiye'nin Turizm Özellikleri ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi..... 35
Tablo 4.21. Türkiye'nin Turizm Özellikleri ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi..... 35
Tablo 4.22. Türkiye'nin Tercih Edilen Rekreasyonları ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi 36
Tablo 4.23. Avrupa Birliği Algısı ile İlgili Bulgular 37
Tablo 4.24. Avrupa Birliğinin Dini Değerlerini Saptamaya Yönelik Soru ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi 37
Tablo 4.25. Atatürk'ün Kim Olduğu Algısına Yönelik Soruya Verilen Cevabın Frekans ve Yüzde Analizi 38
Tablo 4.26. Dini Değerlerin Değerlendirilmesine Yönelik Soru ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi 39
Tablo 4.27. Eğitim Sistemi ile İlgili Soruya İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 42
Tablo 4.28. Eğitim Sisteminin Değerlendirildiği Soruya İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 43
Tablo 4.29. Ulaşım ile İlgili Soruya Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi 43
Tablo 4.30. Kanal İstanbul Projesi ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi 44
Tablo 4.31. Ekonomik Coğrafya Algısına İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi 45

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Coğrafi Algının Oluşumunu Etkileyen Etmenler 9

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 4.1. Türkiye'de Maden Çeşitliliği ve Dağılımı 27

BÖLÜM I: GİRİŞ

Bu araştırmada Almanya'daki coğrafya öğretmeni adaylarının Türkiye algısı, coğrafyanın bölümleri (fiziki ve beşerî coğrafya) dikkate alınarak araştırılmıştır. Bu bölüm, problem, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıltılar, sınırlılıklar ve tanımlardan oluşmaktadır.

1.1. Problem

2017 verilerine göre yaklaşık 80 milyon nüfusa sahip Almanya'nın 3 milyon civarında Türk'ü barındırdığı düşünülecek olursa Almanya'daki Türk sayısı yadsınamaz düzeydedir. Türkler ve Almanlar sosyal hayatın birçok alanında etkileşim hâlindedirler. Bu etkileşim sadece Almanya'da yaşamını devam ettiren Türkleri değil, ana vatanında yaşamakta olan Türkleri de ilgilendirmektedir. Kuşkusuz, göçmenler her ülke için merak unsurudur. Nereden geldiklerini, geldikleri ülkenin kendi ülkelerine uzaklığı ya da yakınlığını, benzerlik ve farklılıklarını, etnik yapısı, sosyo-kültürel özellikleri gibi coğrafyayı doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen unsurları öğrenmeye çalışırlar. Ayrıca Almanya'daki Türk diasporası, Türkiye'nin nasıl algılandığında önemli rol oynar. Tüm bunlar düşünüldüğünde problem sorusunu ortaya koymak hiç de zor değildir.

Sosyal bilimciler olarak, ülkelerimizin sosyal yapıları, eğitim yapıları, ekonomik yapıları bizi yakından ilgilendirmektedir. Bu nedenle Almanya'da coğrafya öğretmeni adayları Türkiye'yi nasıl algılar? Sorusu cevaplanmaya çalışılmıştır.

1.1.1. Alt Problemler

1. Türkiye'nin matematik ve jeopolitik konumu hakkında bilgileri var mıdır?
2. Türkiye'nin genel fiziki özellikleri hakkında bilgileri var mıdır?
3. Türkiye'nin genel beşerî özellikleri hakkında bilgileri var mıdır?
4. Türkiye'nin kültürel değerleri hakkında bilgi sahibiler mi?
5. Türkiye'yi ekonomik coğrafya algıları ne yönde?
6. Türkiye'yi turizm rekreasyon alanı olarak kabul ediyorlar mı?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı:

1. Bu araştırma, Almanya'daki Bayreuth Üniversitesinde lisans ve lisansüstü düzeyde coğrafya öğrenimi gören öğrencilerin Türkiye'nin coğrafi algılarını tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır.
2. Almanya'daki coğrafya öğretmeni adaylarının Türkiye'nin fiziki coğrafya özellikleri konusundaki bilgi düzeyleri nedir?
3. Almanya'daki coğrafya öğretmeni adaylarının Türkiye'nin beşerî coğrafya özellikleri konusundaki fikirleri nelerdir?
4. Almanya'daki coğrafya öğretmenliği bölümlerinin ders programlarında Türkiye'nin coğrafi özelliklerini de kapsayan dersler mevcut mudur?
5. Almanya'daki coğrafya öğretmeni adayları Türkiye ile ilgili güncel projeleri takip etmekteler mi?
6. Almanya'daki coğrafya öğretmeni adayları Türkiye'nin sosyal yapısı hakkında ne düşünüyorlar?

sorularına yanıt bulmaktır.

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmadan elde edilen bulgular:

1. Konu açısından, Türkiye'nin fiziki coğrafya özellikleri, beşerî coğrafya özellikleri ve sosyal yapısı ile sınırlıdır.
2. Zaman açısından, 2016-2017 eğitim öğretim yılı güz dönemi ile sınırlıdır.
3. Örneklem açısından, Bayreuth Üniversitesi Kimya, Biyoloji ve Yer bilimleri Fakültesi Coğrafya Eğitimi Bölümü lisans ve lisans üstü öğrencileri arasından rastgele seçilmiş 50 öğrenci ile sınırlıdır.

1.4. Sayıltılar

Bu araştırmada:

1. Ölçme araçlarındaki soruları cevaplandıracak öğrencilerin kişisel görüşlerini gerçeğe uygun ve samimi olarak yansıttıkları,
2. Kullanılan araçların ve tekniklerin araştırmanın kapsamına ve amacına uygun olduğu,
3. Veri toplamak amacıyla kullanılan araçların geçerlilik ve güvenilirlikleri konusunda yapılan çalışmaların sonuçlarının anlamlı olduğu,
4. Kullanılan ölçeğin çevirisinin eksiksiz ve anlaşılır olduğu,
5. Örneklemin araştırma evrenini temsil ettiği varsayılmaktadır.
6. Araştırmaya katılan öğrencilerin homojen olarak dağılım gösterdikleri kabul edilmektedir.

1.5. Tanımlar

Coğrafya: "Coğrafya ilminin kökeni (orijini) olan gegraphe (jegrafe) terimi, ge (je) yani Dünya (yer), graphe (grafe) de tasvir veya anlatım olduğuna göre buna dayanarak coğrafyanın, en basit ve en yalın tanımıyla bir yeryüzü ilmi olduğunu söyleyebiliriz. Dünya'yı tanıtan bir bilimdir de diyebiliriz" (Doğanay, 2003, s.12).

Algı: "Bir şeye dikkati yönelterek, duyular yoluyla o şeyin bilincine varma. Bir nesne duyular aracılığıyla algılanır, ancak algı duyusal izlenimlerden daha fazla bir şeydir, bilinçli bir farkına varmadır, duyumları bilince ileten bir olaydır" (TDK, Felsefe Terimleri Sözlüğü, 1975).

Coğrafi Algı: İçinde bulunduğumuz mekân aslında coğrafi bir unsurdur. Bu nedenle coğrafi algı oldukça komplike bir terimdir. En basit haliyle açıklamak gerekirse, mekânı duyular aracılığıyla algılayıp, anlamlandırmaya coğrafi algı denilebilir.

Ülke Algısı: Her ülkenin kendine has bir vizyonu vardır. Bu vizyonu anlamlandırmaya ülke algısı denir.

Mekân: “Mekân, içinde yaşayanlar tarafından algılanan ve değerlendirilen düzlemdir, ufuktur; mekânı yalnızca geometrik olarak tanımlamak, Buttimer’in (1976) dediği gibi, deneyiminin anlaşımına yanlış bir yaklaşım olacaktır. Mekân, yaşamın gelişmesinde zaman kadar vazgeçilmezdir” (Tümertekin ve Özgüç, 2004, s.49).

BÖLÜM II: İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Coğrafya Dersi Öğretiminin Amaçları

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından 2011 yılında hazırlanan Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nın amaçları çerçevesinde öğrenci;

1. Coğrafya biliminin temel kavram, kuram ve metodolojisini kullanarak araştırmalar yapar ve sonucunu raporlaştırır.
2. İnsan-doğa ilişkisi çerçevesinde coğrafi sorgulama becerileri kazanır.
3. Evrene ait temel unsurları yaşamla ilişkilendirir.
4. Doğal ve beşerî sistemlerin işleyiş ve değişimini kavrar.
5. Yakın çevresinden başlayarak ülkesine ve dünyaya ait mekânsal değerlere sahip çıkma bilincini geliştirir.
6. Ekosistemin işleyişine yönelik sorumluluk bilinci geliştirir.
7. Doğa ve insanın uyumlu birlikteliği ve sürekliliği için mekânsal planlamanın önemini kavrar.
8. Doğal ve beşerî kaynakların kullanımında "tasarruf bilinci" geliştirir.
9. Mekânsal süreçlerin yerel ve küresel etkileşim içinde olabilirliğini irdeler.
10. Kalkınma süreçlerinin doğayla uyumlu kılınmasının önemini kavrar.
11. Doğal afetler ve çevre sorunlarını değerlendirerek korunma ve önlem alma yollarına yönelik uygulamalar geliştirir.
12. Bölgesel ve küresel düzeyde etkin olan çevresel, kültürel, siyasi ve ekonomik örgütlerin uluslararası ilişkilerdeki rolünü kavrar.
13. Coğrafi birikim ve sentez ülkesi olan Türkiye'nin bölgesel ve küresel ilişkiler açısından konum özelliklerini kavrayarak sahip olduğu potansiyelin bilincine varır.
14. Coğrafi değerlerin "vatan bilincinin" kazanılmasındaki önemini özümser (MEB, 2011, s.8).

Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu'nun yayımlamış olduğu bu ilkeler çerçevesinde özelliklede 3., 5., 9., 12., ve 13. maddeler ışığında Türkiye'nin komşu bulunduğu Avrupa Birliğinin en güçlü üyelerinden biri olan ve yaklaşık 3 milyon Türk'e ev sahipliği yapan Almanya'nın coğrafya öğretmeni adaylarının Türkiye'yi nasıl

algıladığı konusu önemlidir. Çünkü, Türkiye'nin yansıtmak istediği vizyonla, algılanan vizyonu arasındaki farkın belirlenmesi ve bunun iyileştirilip yeniden yapılandırılması ülkemiz ve yakın çevre ilişkileri açısından önemlidir. Coğrafya dersinin amaçları arasındaki, "Mekânsal süreçlerin yerel ve küresel etkileşim içinde olabilirliğini irdeler." ve "Bölgesel ve küresel düzeyde etkin olan çevresel, kültürel, siyasi ve ekonomik örgütlerin uluslararası ilişkilerdeki rolünü kavrar." maddelerindeki amaçlar dönüt alındığı takdirde geliştirilir ve düzeltilir. Bu nedenle yabancı ülkelerin Türkiye algısının (coğrafi algı) ne yönde olduğu bilinmelidir.

2.2. Coğrafi Algı

Bir mekân bilimi olan coğrafyada gerçek mekânın incelenmesi kadar insanın mekânı nasıl algıladığını vurgulayan "algılanan mekânın incelenmesi de olayların açıklanmasında büyük önem taşır. İnsan, yeryüzünde ortaya çıktığından beri gerek faaliyetlerini gerekse mekân üzerinde yaptığı değişiklikleri çevreyi algılama şekli ile buna dayanarak verdiği tepkilere göre gerçekleştirmiştir. Ne insanların kendi kafalarındaki dünya imajı ve ne de gerçek (dışarıdaki) dünya coğrafyayla tam tamına denk düşer (Özgüç, 2014).

Coğrafya; günlük yaşamda sıklıkla ifade edilen –insan mekân etkileşimine dayalı- popüler bir kavram olmasının yanı sıra, aynı zamanda yerküredeki siyasi, kültürel ve ekonomik oluşumların nüvesini oluşturan derin bir stratejik disiplindir. Dolaysıyla, toplumlar veya ülkeler arası ilişkilerde, farklı yaşam ve bakış açılarına göre önemi her geçen gün artarak devam etmektedir. Bu durumun, coğrafyanın sahip olduğu kapsamlı araştırma alanı ve sahip olduğu birçok alt bilimlerin, günlük yaşamsal faaliyetlerle yakın bir ilişki içinde olmasının da etkisi vardır. Bennetts (2005: 118)'in de belirttiği gibi, Coğrafyanın çeşitli bilim dalları ile belirli akademik disiplinler arasında güçlü kavramsal bağları vardır. Örneğin, beşerî coğrafya; ekonomi, sosyoloji, siyaset, tarih, demografi, şehir ve gelişim çalışmaları ile etkileşim halindeyken, fiziki coğrafya ise jeoloji, meteoroloji, hidroloji ve pedoloji ile yakın bir ilişki içindedir (Özgen, 2011).

Bir şeye dikkati yönelterek, duyular yoluyla o şeyin bilincine varma. Bir nesne duyular aracılığıyla algılanır, ancak algı duyusal izlenimlerden daha fazla bir şeydir, bilinçli bir farkına varmadır, duyumları bilince ileten bir olaydır (TDK, Felsefe Terimleri Sözlüğü,

1975). Coğrafi algı ise insanın; mekânı, yeri, çevreyi nasıl gördüğü, nasıl anlamlandırdığı ve bu anlamlandırılmalarda etkili olan faktörlerin neler olduğudur. Coğrafi algı bu etmenlerin etkilerini açıklamaya çalışır.

Algı; coğrafi çalışmalarda, makalelerde, projelerde sıklıkla önümüze çıkan bir araştırma konusudur. Coğrafi algıyı tek boyut, tek düzlem, tek açı ve tek bir paradigma ile açıklamak imkânsızdır. Çünkü farklı bakış açıları farklı algıları beraberinde getirmektedir. Özellikle sosyal bilimlerin çoklu metodolojisi ve paradigması farklı coğrafi algıları açıklamaya yarar. Bu anlamda coğrafi algı yorumlayıcı (interpretive) bir özelliğe sahiptir. Yorumlayıcı yaklaşım sosyal bilimler içinde yoğun olarak kullanılan bir yaklaşımdır (Hollis, 1994). Bu yaklaşımın en önemli özelliği; algıyı, davranışları, olguları ve olayları yorumlama bir anlamda açıklama getirmesidir.

Örneğin, mekânsal bir algı nasıl açıklanabilir? Bu algı ya da algılar nasıl ortaya çıkmaktadır? Bu algıların ortaya çıkmasında daha çok hangi coğrafi faktörler etkili olmuştur? Her zaman aynı faktörler daha fazla etkili mi olmaktadır? Bu tür soruların çoğu yorumlayıcı bir özelliğe ve açıklamaya ihtiyaç duyar. Coğrafi algıları açıklarken sadece tek bir olay ve olgudan bütün coğrafi algı sonucuna ulaşmak imkansızdır. Bağlam yani olgunun içinde yaşandığı durum önemlidir. Çünkü birçok sosyal olgu bağlamında değerlendirilmelidir. Tek bir algı ve tek bir coğrafi algıdan bahsedemeyeceğimize göre yorumlayıcı açıklama yararlı bir çıkış noktası olarak durmaktadır (Bilgili, 2016).

Davranışsal coğrafya 1960'lı yıllarda coğrafya içinde etkili olan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşıma göre çevre veya mekânı nasıl anlamlandırdığımız ve bunu nasıl pratiğe döktüğümüz davranışlarla açıklanmaktadır. Böylece davranışlar yoluyla coğrafi algı konusunda sonuca ulaşabiliriz. Mekânsal düzenlemeler, mekânsal pratikler ve dönüşler davranışlar yönüyle ele alınmaktadır. Bu yaklaşım yoğun olarak psikoloji alanında yaşanan gelişmelerden etkilenmiştir. Davranışsal coğrafya insanın ekonomik faaliyetleri, yerleşme özellikleri ve turizm tercihlerinden yola çıkarak sonuçlara ulaşmaya çalışmıştır. Bu doğal olarak mekânsal coğrafi algının açıklamasını da içerir. Günümüzde gözden düşen bu yaklaşım coğrafyada halen zaman zaman kullanılmaktadır (Gold, 2009). Neden gözden düştüğüne gelecek olursak insan ve insanın oluşturduğu

toplumların karmaşık, kompleks, çok yönlü yapısının sadece davranışlar ile açıklanamayacağına olan inançtır.

Nitekim günümüzde sosyal bilimlerde çoğu olguyu sadece davranışlar üzerinden açıklamak imkansızdır ya da en azından yetersizdir. Bundan dolayı coğrafi algıyı açıklamamızda davranışsal coğrafya ana yaklaşım değil ancak önemli bir bileşen olarak durmaktadır.

2.3. Coğrafi Algının Oluşmasında Etki Eden Faktörler

Algı ya da konumuz olan coğrafi algı tek bir faktör ya da olgu ile açıklanamaz. Sosyal yapının karmaşıklığı ve sosyal yapıyı tek bir formüle indergeyerek açıklanamaması aşılması gereken güçlüklerdir. Eğer algıyı öyküleyici (narrative) açıdan ele alırsak her bireyin algısını dikkate almak gerekir.

Çünkü bu tür nitel bir çalışma tek bir kişi ile bile anlam kazanmakta ve çalışma sonuç verebilmektedir. Çalışma konusu gereği coğrafi algıyı daha geniş bir perspektiften ve farklı boyutlardan ele alırken daha geniş bir açı sunan yaklaşımlara ihtiyaç vardır. Örneğin, fenomenolojik çalışmalarda daha geniş kitlelerin duygu ve düşüncelerinin ortak paydası önemlidir. Zira tek bir kişiden sonuca ulaşılması olanaksızdır. Bu nedenle fenomenolojik çalışmalar daha geniş bir açı sunabilmektedir.

Coğrafi algının meydana gelmesinde çok çeşitli faktörler etkili olmaktadır (Şekil 2.1). Eğitim dolayısıyla dersler ve müfredat içerikleri, yakın çevremiz ve sosyal ilişkilerimiz, medya, sosyal medya, ülkenin siyasi, politik ve kültürel yapısı, coğrafi lokasyonu, gelişme göstergeleri hatta spor faaliyetleri bir ülke algısını oluşturmada etkili olan faktörlerdir. Bu faktörler aşağıda daha ayrıntılı alt başlıklar halinde incelenecektir.

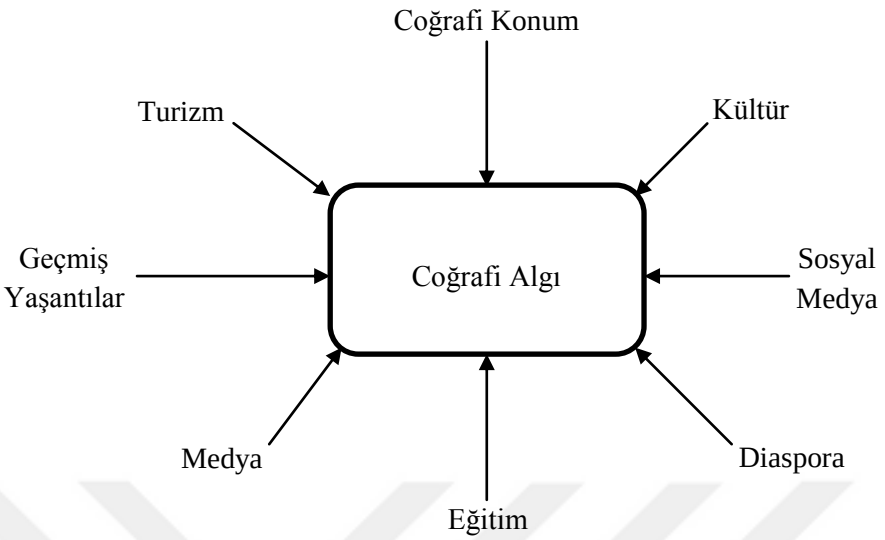

Şekil 2.1. Coğrafi Algının Oluşumunu Etkileyen Etmenler

2.3.1. Coğrafi Konum

İster matematik ister özel konum olsun bir ülkenin coğrafi konumu o ülke ile ilgili algının oluşmasında en etkili olan faktörlerden biridir. Ülkeler, belirli kıtalar içinde yer almasına karşın çeşitli bölgesel politik, kültürel ve ekonomik kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmaktadırlar. Bu birlikler aynı zamanda yeni anlamlar, yeni bakış açıları ve yeni algıları beraberinde getirmektedir. Hipotetik bir örnekten yola çıkarak bir Kuzey Afrika ülkesi olan Cezayir'in Avrupa Birliği'ne üyelik başvurusunda bulunduğunu ve uzun görüşme sürecinden sonra birliğe kabul edildiğini düşünelim. Bu üyelikten sonra kuşkusuz birçok kişinin zihninde var olan Cezayir algısı değişecek, dönüşecek ya da en azından modifiye edilecektir. Aynı bakış açısının bu aşamadan sonra değişmeyeceğini söylemek hayli iddialı bir yaklaşım olacaktır. Çünkü üye olduğu birlik ona yeni bir anlam kazandırmış ve farklı bir pozisyona konumlandırmış olmaktadır. Konu olan Türkiye'nin bu bağlamdaki reel algısına bakacak olursak; Türkiye, Avrupa Birliği'ne 1959 yılında üyelik başvurusu yapmış ve bu birlik ile uzun bir adaylık süreci ve görüşmeleri geçirmiş ve hala geçirmektedir. Bu yaşanan süreç Türkiye algısı üzerinde etkili olan bileşenlerden biri olarak durmaktadır. Türkiye'nin Avrupa standardında olup olmadığı, kültürel, ekonomik, sosyal ve demografik farklılıkları, nasıl bir statüye sahip olacağı gibi konular uzun yıllar boyunca tartışılmaktadır. Bu tartışmalar Türkiye algısının farklı boyutlarda ve yönlerde değişip yenilenmesine neden olmaktadır.

Mekânın yeniden üretilmesiyle yeni bölgeler meydana getirilmektedir. Mekânsal üretim ya da mekânın yeniden üretimi var olan mekanlara yeni şartlar, bakış açıları, yaşantılar sonucunda yeni anlamlar yüklenmesi sürecidir (Bilgili, 2016). Bu bağlamda mekân üretimi sürekli yaşanan bir olgudur. Mekânın baş aktörü insan olduğu için sürecinin devamlılığı insan var olduğu sürece devam edecektir. Mekânsal üretim anlamlar ve algılarla yüklüdür ve bu algı mekânsal boyuttadır. Bu nedenle mekânın yeniden üretimi ile coğrafi algı arasında güçlü bir korelasyon bulunmaktadır. Bir anlamda mekânın yeniden üretimi aynı zamanda coğrafi algının değişmesini de içerir. Örneğin, Ortadoğu, Latin Amerika, Sahraaltı Ülkeleri, Karayipler, Çin Hindi gibi birçok ülke yeniden mekân üretimidir. Zira bu bölgelerde farklı farklı ulus-devletler yer almakta ve bu ulus-devletler aynı zamanda belirli kıtalarda bulunmaktadırlar.

Bu sınıflandırma ve tanımlama çoğu zaman yetersiz görüldüğü için maksatlı ya da maksatsız yeni mekânsal birimler oluşturulmuştur. Örnekte yer alan Ortadoğu aslında Batı merkezli bir mekân üretimidir ve bu üretim birçok anlamla yüklüdür. Artık ilgili bölgeyi sadece Asya kıtasının parçası olarak görmekten çok; savaş, terör, göç, mülteci, Araplar, petrol, doğalgaz, çatışma, insan hakları ihlalleri, bombalı saldırılar ve otoriter yönetimlerle ilişkilendirmektedir. Çoğu zaman içindeki çeşitliliği ve çoğulculuğu görmeden genel bir fikre sahip olmaktadır. Bunun sonucunda da Ortadoğu ortaya çıkmaktadır ve Ortadoğu aynı zamanda coğrafi bir algıdır. Ortadoğu Asya kıtasında yer almasının yanı sıra yeni kimliği ile yeni coğrafi algılarla yeni anlamlar yüklenmiştir. Benzer olguyu diğer bölgeler için de açıklamak zor değildir. Çünkü çoğu mekânsal üretim farklı coğrafi boyutlarda ancak benzer süreçlerden geçmektedirler (Ünlü, Yıldırım, 2017).

Bir ülkenin matematik ve özel konumu coğrafi algıyı etkileyen bir unsurdur. Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de, 36-42 derece kuzey enlemleriyle 26-45 derece doğu boylamlarında arasında yer alır (Balcı,2012). Türkiye'nin çoğunlukla Asya kıtasında yer alması, Ortadoğu ve Kafkaslar'a komşu olması, bir kısım toprağının ise Avrupa kıtasında bulunması ülke ile ilgili coğrafi algıyı etkilemektedir. Çünkü çoğu yer ve bağlamda Türkiye'nin Asya ile Avrupa arasında bir yerde konumlanması ona köprü şeklinde bir algının yüklenmesine neden olmuştur. Bu ister doğru olsun ister yanlış olsun sonuçta ortaya çıkan bir olgu ve algı olarak durmaktadır. Elbette matematik ve özel konum ülke algısının tek kaynağı değildir, ancak önemli bileşenlerinden biridir.

Türkiye'nin Irak ve Suriye'ye komşu olması, petrol havzalarının yakınında yer alması, Akdeniz ve Karadeniz'e kıyısı olması, geçiş yolları üzerinde yer alması ülke algısında etkili olmuştur. Çünkü bazı bağlamlarda Türkiye bir Ortadoğu ülkesi olarak görülür ve bu sınıflandırmanın altında yer almasına karşın, başka bağlamlarda bir Avrupa ülkesi olarak yer almaktadır.

Güney Amerika'dan bir örnekle devam etmek gerekirse, bir Güney Amerika ülkesi olan Uruguay koşularına göre daha çok gelişmiş olmasına karşın bulunduğu konumda daha az gelişmiş ülkeler yer aldığından çoğu kişi bu ülkeyi diğer ülkeler ile aynı algı skalasına yerleştirmektedir.

Kuşkusuz herkes böyle düşünüyor diye kesin bir yargıya varmak imkânsız olmasına karşın bu tür bir algının kolayca yerleşebildiğini de göz önünde bulundurulmalıdır. Bu önemli ölçüde ülkenin coğrafi konumu ile ilgilidir. Oysa birbirine yakın gibi durmasına karşın Uruguay ile Paraguay arasında demografik, ekonomik, siyasal ve kültürel açıdan büyük farklılıklar bulunmaktadır.

2.3.2. Medya

21. yüzyıl genel olarak bilgi çağı olarak adlandırılmaktadır. Bu yoğun bilgi akışı görüşlerimizi, düşüncelerimizi, algılarımızı önemli oranda revize etmekte ve değiştirmektedir. David Harvey, zaman-mekân sıkışması ile bu durumu açıklamaktadır. Giderek artan ulaşım, iletişim ve haberleşme ağları ile zaman ve mekân arasındaki fark azalmaktadır (Harvey, 1973). Yani 2000'li yıllardan sonra zaman-mekân sıkışması daha net bir şekilde görünür hale gelmiştir. Zaman ve mesafe tamamen ortadan kalkmış değildir, ancak eski etkili gücü ortadan kalkmıştır. Bu zaman-mesafe sıkışması medya üzerinde de yaşanmaktadır. Sanal ortamlar aracılığıyla artık mesafe ve zaman önemli oranda silinmiştir. Çünkü anlık iletiler ve haberler dünyanın en ücra noktasına dahi eş zamanlı olarak ulaşabilmektedir.

Medya ile yakından ilişkili olan jeopolitik çalışmalar içinde popüler jeopolitik giderek önemi artan bir çalışma sahasıdır. Klaus Doods popüler jeopolitiği, jeopolitik temsillerin ve pratiklerin televizyon, edebiyat, internet, müzik, gazeteler, film ve radyo ile şekillendirilmesi olarak adlandırmaktadır. Kimlikler ve ülke algıları popüler jeopolitik ile yakından ilişkilidir (Dodds, 2005). Zira temsillerin, algılarımızın önemli

kısmı medya üzerinden şekillenmektedir. Bu şekillendirmelerde en önemli sorunlardan biri algıların yanlış ve yönlendirici olması olasılığıdır. Yani olan değil, olması istenen bakış açısının yerleştirilmesidir. Çünkü dünyada ekonomik, politik, askeri güçler eşit dağılmadığı gibi medya ve iletişim kanalları da eşit ve adil dağılmamıştır. Bu adil olmayan dağılım kitle ve iletişim araçları için de geçerlidir.

Bundan dolayı güçlü olan iletişim kanalları istedikleri yönde bir algıyı çok daha kolay gerçekleştirmektedirler. CNN, BBC ve Foxnews gibi televizyonlar sık sık gerçek olmayan ve kendi çıkarlarına uygun bir algı üretmekle itham edilmektedirler.

Bu ithamların birçoğu yaşanan gelişmelere bakınca gerçek dışı olmadığı görülmektedir. Yani algı ve ülke algısının oluşması medya aracılığıyla olmaktadır. Gerçek, temsil ve algı medya boyutunda iç içe geçmektedir. Neyin gerçek neyin temsil ve neyin sadece algı olduğu belirgin değildir. Netlik çoğunlukla ortadan kalkmaktadır. Bu nedenle gerçek algının yerine, algı da gerçekliğin yerine geçebilmekte ve birbirlerini temsil edebilmektedirler. Bölgeler ve ülkeler arası çatışmalar ve savaşlar genelde medyanın en fazla ilgi gösterdikleri konulardandır. Bu konular işlenirken genel olarak güç ilişkileri devreye girmektedir. Bu güç ilişkileri aynı zamanda bilginin üretimi ve yayılması ile yakından ilişkilidir. Yani güçlü olan bilgiyi üretmekte ve ürettiği bilgiyi daha hızlı ve etkin bir şekilde yayabilmektedir. Her ne kadar diğer ülkeler de medya aracılığı ile algı oluşturmaya çalışsalar da güçlü olanın bilgisi genel olarak kamuoyunu daha fazla etkilemekte ve domine etmektedir. Yayılan bu bilgiler genel olarak yanlı, belirli tarafın çıkarına uygun ya da algı yönetimi ile ilişkilidir.

2.3.3. Sosyal Medya

2000'li yıllarda internet ile birlikte sosyal medya gerçekliği hayatımıza girdi. Sosyal medya anlık iletilerin paylaşıldığı ve direkt iletişime geçilen sanal platformlardır. Yeni iletişim ortamları, özelikle internet, modern iletişim sisteminin en büyük destekçisi olmaktadır. Birçok ülkede nüfusun önemli bir kısmı tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Burada kullanılan iletiler, haberler ve yorumlar önemli oranda ülkeler ve onlar hakkındaki algı konusunda etkili olmaktadır. Sosyal medya günümüzde bir çok etkinliğe ev sahipliği yaparak, yaşanan toplumsal olayların bir çoğunda etkin rol üstlenmektedir. Sosyal medyanın özgür ve kısmen yersiz yurtsuz olma özelliği bireylerin kendilerini gerçekleştirebilmeleri ve bu ortamı etkin kullanmak istemeleriyle

sonuçlanmaktadır. Örneğin, Twitter Arap Baharı döneminde ilgili ülke vatandaşları tarafından yoğun olarak kullanılmış ve siyasi hareketlere yön veren bir konuma yükselmiştir (Babacan, Haşlak ve Hira, 2011). Nitekim birçok analist Mısır'da yaşanan devrimde Twitter'in etkisine vurgu yapmaktadır. Artık sosyal medya sadece zaman geçirilen ve eğlenilen sanal mekanların ötesinde bilgi alınan, yorum yapılan, toplanılan ve karar alınan mekanlara dönüşmüştür. Bu nedenle sosyal medya önemli algı üreten sanal merkezler konumuna erişmişlerdir. Bu platformlarda bireylerin kendilerini daha özgürce ifade edebildikleri yerler olduklarından yaşanan gerçekler daha net bir şekilde ortaya çıkabilmektedir. Çıkar ilişkilerinin dışında kalmış olan platformlar bir anlamda algıdan net gerçekliğe ulaşmada önemli aygıtlardır. Daha önce belirtildiği gibi Mısır örneğindekine benzer Tunus, Libya ve Irak örneklerinde de sosyal medya gerçekliğe ulaşmada etkili olmuş, algıdan gerçekliğe ulaşmaya yardımcı olmuştur.

Bu noktada sosyal medyanın tamamen algı üretiminden ve güç ilişkilerinin dışında kaldığı şeklinde bir sonuç çıkarılmamalıdır. Çünkü sosyal medya önemli oranda ticari kaygıların güdüldüğü, reklamların yoğun olarak yapıldığı ve algı yönetiminin üst seviyede olduğu noktalardır. Yani tamamen algı, temsil ve kompleks güç ilişkileri dışında değildir.

2.3.4. Eğitim

Birçoğumuz formal eğitim sürecinden geçtik ve geçmekteyiz. Bu formal eğitimin ulaşmaya çalıştığı belirli hedefler vardır. Bu hedefler ilgili derslerin programlarında geniş bir şekilde açıklanmaktadır. Bu programlar doğal olarak kendi ülkemizi nasıl gördüğümüz gibi diğer ülkelerin nasıl olduğu ve görüldüğü ile ilgilidir ve ders kitaplarında yer almaktadır. Örneğin, 11. sınıf coğrafya ders kitaplarında gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler konuları ele alınmakta ve örnek ülkeler verilmektedir (Koç, Aydoğdu, 2016).

Bu konularda verilen göstergeler doğru olmasına karşın belirli algıların oluşmasına yardımcı olur. Yani doğru verileri almamıza karşın beraberinde belirli bir algıyı da getirmektedir. Sadece coğrafya kitapları değil, aynı zamanda tarih, sosyal bilgiler, edebiyat gibi sosyal ve kültürel ders kitapları da ülke algısının oluşmasında etkili olmaktadır. Ders kitapları ve ders programlarının yanı sıra konuların nasıl ele alındığı

nasıl verildiği de bu noktada önemlidir. Derslerde öğretmenin ülkeyi ele alışı, yönlendirmesi ve konuyu ele alışı da algıyı etkileyen diğer unsurlardır.

2.3.5. Diaspora

Diaspora kısaca bir ülkenin yurtdışında yaşayan vatandaşlarından oluşur. Genelde diğer ülkelerde azınlık olarak yaşamaktadırlar (Scott ve Marshall, 2009). Diaspora yapısı gereği yaşadığı ülkeye geldiği ülkenin özelliklerini, geleneklerini, yaşam biçimlerini ve diğer özelliklerini taşır. Bu durum otomatik olarak farklı kültürlerin birbirini tanımasına yardımcı olur. "Göçmenlerin konumu ve kalkınması, insan hakları ile göçmenlik arasındaki bağlantılar, diaspora gruplarının her geçen gün küresel gündemde yerini korumaya devam ettiğini göstermektedir. Günümüzde diasporaların ve sivil toplum kuruluşlarının içinde bulundukları ülkelerde, aidiyet duydukları ülke ve kültürler hakkında yaptıkları faaliyetler, devletlerin ve dışişleri organlarının yaptıkları faaliyetlerden daha da etkili olmaya başlamıştır. Çünkü diaspora her iki ülkeye de aidiyet duymaktadır ve bunun gereği olarak yaptığı herhangi bir faaliyet, özellikle ikinci ülke vatandaşları ve kurumları tarafından daha önemsenmektedir. Hele diaspora bu faaliyetlerini, içinde bulunduğu ülkenin kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yaparsa, hedeflenen kitleye ulaşmak daha da kolay olmakta ve faaliyetlerin başarı oranı da artmaktadır. Böylece kültür değerlerini anlatmak istediğiniz ülke ve insanları hakkındaki olumlu algıya katkı kendiliğinden oluşmaktadır. Algı oluşmasında, değişmesinde yani kamu diplomasisinde bir defalık yapılan faaliyetler yerine, uzun soluklu, sürdürülebilir faaliyetler olması daha da önem arzeder. Hatta bu faaliyetlere, içinde yaşanılan ülke kurumlarının da ortak edilmesi halinde, daha da etkili ve başarılı sonuçlar alınabilir." (Güngör, 2015)

Almanya'da yaklaşık olarak 3 milyon civarında Türk kökenli insan yaşamaktadır. 1960lı yıllardan itibaren yaşanan yoğun işçi göçleri ile Türkiye'nin dünyadaki en geniş diasporası Almanya'da oluşmuştur. Türk vatandaşlarının iş dünyasına yoğun katılımları ve Türk yerleşmeleri ile iki kültür birbirini daha yakından tanımaya başlamıştır. Bunun sonucu olarak Alman nüfusu içindeki Türk ve Türkiye algısı önemli ölçüde şekillenmiş ya da değişime uğramıştır. Algının ne yönde –olumlu ya da olumsuz- değiştiğinden bağımsız olarak yeni algıların da meydana geldiği ve geleceği açıktır. Bu nedenle diasporalar bir anlamda geldikleri ülkelerin temsilcileri şeklinde de algılanmaktadırlar.

Diasporalar genel olarak geldikleri ülkenin tüm özelliklerini barındırmamasına karşın bu çok dikkat edilen bir nokta değildir. Zira algı oluşurken sadece diaspora nüfusu üzerinden çok geniş bir nüfusa sahip ülke hakkında bir sonuca varılmaktadır. Çünkü göç eden nüfus toplumun tüm katmanlarını temsil eder bir özelliğe sahip değildir. Bu nedenle aslında oluşan algıda temsil eksikliği bulunmaktadır. Yani diasporanın önemli bir kısmı aynı sosyal sınıf ya da katmanlardan meydana gelmektedir. Bu da ister istemez oluşan algının tam doğru ve olması gerektiği gibi bir sonuca ulaşılmasını engellemektedir.

2.3.6. Turizm

"Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma, sportif faaliyetlerde bulunma veya izleme, bilgi ve görgüsünü artırma gibi amaçlarla; ya da sadece zevk için yapılan gezi (seyahate çıkma) demektir" (Doğanay ve Zaman, 2013, s.1). Turizm insanların belirli bir süre içinde yaşadıkları yeri terk ederek başka yerleri eğlence, sağlık ve eğitim gibi amaçlarla ziyaretlerini kapsamaktadır. Turizm yapısı gereği farklı kültürlerden, farklı gelişme seviyelerinden, farklı eğitim seviyelerinden insanların bir araya geldikleri faaliyetlerden oluşur. Özellikle dış turizm faaliyetleri ülke algısının üretiminde daha fazla etkili olmaktadır. Türkiye'yi her yıl yaklaşık olarak 30 milyon civarında yabancı turist ziyaret etmektedir. Gelen turistler içinde Almanya'dan gelen nüfus önemli bir sayıya sahiptir. Her ne kadar gelen turistler belirli rekreasyon, tarihi ve eğlence mekanlarını daha çok ziyaret etseler de ülkelerine dönerken belirli bir imajı, algıyı ve zihin haritalarını beraberlerinde götürürler. Bir anlamda zihinlerinde var olan Türkiye algısı olumlu veya olumsuz değişime uğramıştır. Bu nedenle turizm sadece ekonomik boyutu olan bir faaliyet değildir. Ülkelerin var olan imaj ve algılarını düzenleyen önemli bir faaliyet olarak görülmektedir.

2.3.7. Kültür

"Kültür sözcüğünün kısaca tarihçesinden bahsetmek gerekirse, kelime, Latincedeki 'Cultura' ya da 'Colere' ediminden kaynaklanmaktadır. Klasik Latince'de bu edim, 'bakmak' ya da 'yetiştirmek' anlamına gelmektedir. Tarımsal anlamda ekip biçmek, sürmek ve ürün yetiştirmek şeklinde kullanılan 'Cultura'nın, ilk kez insan deneyimi ve onun yaşama tarzı olarak anlam kazanması, Almanya'da 1750 tarihinden sonra ortaya

çıkan gelişmeler sonrasına rastlamaktadır. Kavram, önceleri (18. yüzyılın sonunda) insanın zihinsel kapasitesinin yarattığı bir değer olarak kullanılmaya başlanmıştır. 1843'de Gustav Klemn tarafından yazılan 'İnsanlığın Genel Kültür Tarihi' adlı kitapta 'Kültür' sözcüğüne, çok açık ve net bir şekilde, bir insan topluluğunun yetenek ve becerileri, sanatları ve gelenekleri olarak topyekün yaşama tarzı şeklinde anlam kazandırılmıştır" (Usal ve Kuşluvan, 2002, s.105-106).

Kültür hem maddi değerlerimizi hem de manevi değerlerimizi etkilemektedir. Kültür hayatımızın tamamını etkilerken şüphesiz algımızı da etkilemektedir. Kültür insanların normlarını, algılarını, değerlerini etkilerken zihinde bir takım kalıp yargılara neden olmaktadır. Bu kalıp yargılar, dünyaya bakışımızı, anlamlandırmamızı etkilemektedir. Kültürel yakınlık ve kültürler arası etkileşimin olduğu toplumlar birbirlerini daha objektif algılayabilirler. Bu nedenle kültür dünyayı algılama ve anlamlandırmada önemli rol oynayan bir unsurdur.

2.4. Avrupa Birliği ve Türkiye

"Türkiye'nin Avrupa Birliği stratejisi çok eskilere gider. Avrupa Birliği'ne üyelik hedefi ise hiçbir zaman şu veya bu Hükümetin, şu veya bu partinin tekelinde olmamıştır. AB politikası bir devlet politikasıdır. Celal Bayar, Adnan Menderes ve Fatin Rüştü Zorlu 1959 Roma Antlaşması'nı akdetmişlerdir. İsmet İnönü 1963'te Ankara Antlaşması'nı imzalamıştır. Süleyman Demirel 1971'de katma Protokolü yapmıştır. Turgut Özal 1987'de tam üyelik müracaatını gerçekleştirmiştir. Tansu Çiller 1995'te Gümrük Birliği kararını aldırmıştır. Bülent Ecevit, Devlet Bahçeli ve Mesut Yılmaz 1999'da Helsinki'de adaylığımızı resmen kabul ettirmiş ve ilk reform paketini açtırmıştır. Tayyip Erdoğan 2005'te Müzakereleri başlatmıştır. Hiçbir askeri Hükümet de bu politikadan ayrılmamıştır. Türkiye Avrupa'daki tüm hasım çevrelerin ve bir kısım büyük üye devletlerin direncine rağmen 40 yıldır beklediği bir hedefe ulaşıp 2005 yılında müzakereleri başlatmış ve bir katılım ülkesi statüsü kazanmıştır. Ancak Birliğin Türkiye'ye karşı ikircikli, olumsuz ve hatta hasmane davranışları ve ikinci Erdoğan Hükümeti'nin politikalarındaki öncelik sırasında Avrupa Birliği hedefinin yerini gerilere taşıması Türk kamuoyunda Avrupa Birliği hedefinin doğurduğu heyecan ve

enerjiyi son birkaç yılda hemen hemen (tamamen) ortadan kaldırmıştır" (Sanberk, 2014).

2.5. Türkiye Almanya İlişkileri

İki ülke arasındaki ilişkiler, diplomatik ve sosyal bağlar iki ülkenin de karşılıklı olarak algılarının temelini oluşturmaktadır. Bu bağlar ne kadar kuvvetli ve geçmişe dayalı ise, kültürlerin birbiriyle tanışması ne kadar eskiye dayanıyorsa etkileşim dolayısıyla algı o denli yüksek olmaktadır.

"Türkiye-Almanya arasındaki siyasi ilişkiler Prusya Krallığı ve Osmanlı İmparatorluğu arasında 1790'da imzalanan barış ve dostluk antlaşmasıyla başlamış, II. Abdülhamit döneminde iki ülke askeri işbirliğine girmişlerdir. İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda, Türkiye'nin Almanya'ya savaş açmasıyla yaşanan diplomatik problemler dışında, siyasi ilişkiler karşılıklı güvene dayalı, barışçıl ve istikrarlı bir şekilde devam etmektedir. Türkiye ve Almanya NATO ittifakında yer almaktadır ve iki ülke Avrupa Konseyi ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) gibi kuruluşlar bünyesinde yakın ilişkilerini sürdürmektedir. Türkiye-Almanya arasındaki ekonomik ilişkiler de ileri düzeydedir. Almanya, Türkiye'nin en büyük ticaret ortaklarından biridir. İki ülke arasında 2008 yılında 23 milyar Euro ticaret hacmi varken, 2009'da ekonomik krizden etkilenerek 18 milyar Euro civarlarına düşmüştür. Buna rağmen Almanya, Türkiye'nin en çok ticaret yaptığı ülkeler sırasında ikinci sırayı korumuştur. 2010'da tekrar birinci sırayı alan Almanya, Türkiye'ye en çok otomobil, demir-çelik, tekstil ürünleri, elektrikli aletler ve organik gıda maddeleri satarken, Türkiye'den tekstil maddeleri, elektrikli eşyalar ve gıda maddeleri satın almaktadır. Türkiye-Almanya arasındaki turizm potansiyeli oldukça yüksektir. Almanya'dan Türkiye'ye 2009 yılında dört milyon kişi turistik amaçla gelmiştir. Tatile çıkan Almanların her yıl ortalama %18'i Türkiye'yi tercih etmektedir. Türkiye'de en çok Antalya, İstanbul, İzmir ve Muğla illerini tercih eden Almanlar, Türkiye'nin turizm gelirine büyük katkıda bulunmaktadır. İki ülke arasındaki kültürel alanda da köklü ilişkiler vardır. Almanya-Türkiye kültürel ilişkileri, sanıldığının aksine ilk olarak Türk işçilerinin Almanya'ya gitmesiyle değil, Nazi yönetiminden kaçan Alman profesörlerin Türkiye'ye sığınmasıyla başlamıştır. Alman

profesör ve akademisyenlerin Türkiye'ye kaçıp, yerleşmeleri Türk üniversitelerinin gelişmesine yardımcı olmuştur" (Anıl, 2010).

Alman Türk ilişkileri tarihi olarak eskilere dayanmaktadır. İki toplum tarih boyunca yardımlaşma ve iletişim içinde olmuş karşılıklı birtakım göçler gerçekleşmiştir. Bu göçlerin belki de en önemlisi Almanya'nın tarih seyrini değiştiren işçi göçüdür.

"İkinci Dünya Savaşı'ndan yenik ayrılan Almanya, erkek nüfusunun önemli bir bölümünü kaybettiğinden 1960'larda işçi açığı yaşamaktaydı. Yurtdışından işçi almak istedi ve Türkiye'de bu ülkelerden biriydi. Almanya bu kişileri "Gastarbeiter" (misafir işçi) olarak çağırırken amacı gerekli açık kapandığı zaman bu kişileri ülkelerine geri yollamaktı. 1960'lı ve 1970'li yıllarda Türkiye'nin daha çok doğu bölgelerinden, eğitim ve ekonomik seviyesi düşük 20'li yaşlardaki erkekler Almanya'ya gitmiştir. Bugün Almanya'da 3 milyona yakın Türk yaşamaktadır ve Türkler, ülkenin en kalabalık göçmen grubunu oluşturmaktadır. Almanya'daki Türkler denince akla ilk olarak bütünleşme sorunları gelmektedir" (Anıl, 2010).

2.6. Bayreuth Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümünün Müfredatının İncelenmesi

Üniversite eğitim programları, ülkelerin milli eğitim anlayışının ve programlarının devamı olma özelliğini gösterir. Belirli referanslara dayanan bu programların çerçevesi aynıdır fakat her üniversitenin ve hatta her fakültenin kendi eğitim disiplini o kuruma özgüdür. Bayreuth Üniversitesinde Coğrafya Öğretmenliği Bölümü, Kimya, Biyoloji ve Yer Bilimleri Fakültesinde yer almaktadır. Bu durum öncelikle coğrafyaya sosyal bilim olarak yaklaşılmadığı, fen bilimleri yönüyle yaklaşıldığı algısını vermektedir. Aslında coğrafya dünyasında hâlihazırda coğrafyanın sosyal bilimlere mi, fen bilimlerine mi daha yakın olduğu konusu kesinlik kazanmamış olsa da Türk eğitim anlayışında coğrafya sosyal bilimler başlığı altında incelenmektedir. Coğrafya, fiziki yönüyle fen bilimlerine daha yakın gözükse de beşerî yönü ile sosyal bilimlere daha yakındır. Günümüzde yapılan, özellikle insan mekân arasındaki etkileşimi ele alan çalışmalara bakacak olursak, coğrafyanın sosyal bilimlerle olan ilişkisi daha ağır basmaktadır. Fiziki coğrafyanın önemini bir nebze kaybetmesi, her nedense incelenen birçok çalışma da fen bilimlerinin daha bilimsel kabul edilmesi ve fen bilimlerinin daha fazla

önemsenmesi, kimi araştırmacıları coğrafyayı fiziki yönüyle fen bilimlerine yaklaştırma çabasına sokmuştur (Bilgili, 2017).

Ders programının incelenmesindeki amaç, coğrafya bölümünde hangi tür ve özellikte derslerin görüldüğü, genel geçer anlamda eğitim sistemimizdeki ülkeler coğrafyası dersi benzeri bir ders olup olmadığıdır. Önemsenmeyecek bir durum gibi görülse de ülkeler coğrafyası dersi görmemiş bir öğrenciden, Türkiye hakkındaki görüşünü bildirmesini beklemek çalışmayı geçerlilikten ve gerçeklikten saptıracaktır.

Ders programının incelenmesi:

Bayreuth Üniversitesi Kimya, Biyoloji ve Yer Bilimleri Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümü öğrencileri öğrenim gördüğü dersleri modüller şeklinde almaktadır. Eğitim süresi, 6 dönem (3 yıl) teori dersleri ve 4 dönem (2 yıl) pedagoji ve öğretmenlik stajından oluşmaktadır. Türk eğitim sistemine bakıldığında benzerliklerin olduğu dikkat çekmektedir. Bunun bir nedeni de Avrupa Birliği'ne uyum süreci olabilir.

Bayreuth Üniversitesi Kimya, Biyoloji ve Yer Bilimleri Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümü ders programı, modüller hâlinde aşağıdaki gibidir:

Modüller	**Modülün Adı**	**Modüldeki Dersler**		
Modül 1	Genel Coğrafya	Fiziki Coğrafya	Beşeri Coğrafya	Modül içinde 2 kez 1'er gün keşif gezisi
Modül 2	Kartografya	Kartografya 1	Kartografya 2	Kartografya Uygulaması
Modül 3	Beşeri Coğrafya Yöntemi	Modül içinde 3 kez 1'er gün saha uygulaması		
Modül 4	Fiziki Coğrafya 1	Fiziki Coğrafya Yöntemi 1	Modül içinde 3 kez 1'er gün saha uygulaması	
Modül 5	Beşeri Coğrafya 1	Şehir ve Bölgesel Kalkınma	Sosyal ve Nüfus Coğrafyası	Seminer
Modül 6	Beşeri Coğrafya 2	Ekonomik Coğrafya	Kentsel ve Yerleşme Coğrafyası	Seminer
Modül 7	Beşeri Coğrafya 3	Tarih ve Kültürel Coğrafya	Siyasi Coğrafya	Seminer
Modül 8	Fiziki Coğrafya 1	Klimatoloji	Jeomorfoloji 1	Biyocoğrafya 1

Modüller	Modülün Adı	Modüldeki Dersler		
Modül 9	Fiziki Coğrafya 2	Jeomorfoloji 2	Jeoloji	
Modül 10	Fiziki Coğrafya 3	Biyocoğrafya 2	Toprak Bilimi	Hidroloji
Modül 11	Almanya'nın Bölgesel Coğrafyası	Almanya içi 3 gün keşif gezisi		
Modül 12	Avrupa'nın Bölgesel Coğrafyası	Avrupa içi 2gün keşif gezisi		
Modül 13	Avrupa Harici Bölgesel Coğrafya	Avrupa harici yakın çevreye 2 gün keşif gezisi		
Modül 14	Ülkeler Coğrafyası	10 günlük keşif gezisi		
Modül 15	Küresel Yapılar	2 gün keşif gezisi		
Modül 16	Beşeri ve Fiziki Coğrafya 1	Ana seminer 1		
Modül 17	Beşeri ve Fiziki Coğrafya 2	Ana seminer 2		
Modül 18	Temel Coğrafya Bilimi			
Modül 19	Coğrafya Bilimi 1	Yeni Öğrenme Kültürü		
Modül 20	Coğrafya Bilimi 2	Global Öğrenme	Kültürlerarası Öğrenme	
Modül 21	Coğrafya Bilimi 3	Modern Medya		
Modül 22	Pedagoji İçerikli Staj			

Kaynak: http://www.geographie.uni-bayreuth.de

Program incelendiğinde, Türkiye'deki coğrafya eğitimiyle son derece uyumlu olduğu görülmektedir. Modül 1, Modül 2, Modül 3, Modül 4, Modül 5, Modül 6, Modül 7, Modül 8, Modül 9, Modül 10, Modül 16, Modül 17, Modül 18, Modül 19 ve Modül 22'deki dersler coğrafya eğitiminin nüvesini oluşturmaktadır. Özellikle Modül 11, Modül 12, Modül 13, Modül 14, Modül 15, Modül 20 ve Modül 21'deki dersler yakından uzağa, içten dışa öğretim metoduyla oluşturulmuştur. Modül 11 Almanya'nın Bölgesel Coğrafyası ile öğrencilere kendi ülkeleri hakkında bilgiler verilmekte ve bu modüldeki 3 günlük keşif gezisi ile teoride öğrenilenleri pratiğe dökme imkanı sunmaktadır. Modül 12, Avrupa'nın Bölgesel Coğrafyası dersi ile Almanya hariç

Avrupa'nın genel özellikleri ve ülkeleri tanıtılmaktadır. Bu modüldeki iki günlük keşif gezisi öğrenilenleri perçinlemek ve farklı yerleri tanımak için fırsat oluşturmaktadır. Modül 13, Avrupa Harici Bölgesel Coğrafya Avrupa'nın yakın çevresini, Akdeniz havzası ülkeleri, Avrupa'ya komşu ülkeleri içine alan ve buraya 2 günlük geziyi içeren bir derstir. Modül 14 Ülkeler Coğrafyası dünya ülkelerini tanıtmayı amaçlar ve 10 günlük keşif gezisi içerir. Modül 15 Küresel Yapılar, ülkeler coğrafyasının daha spesifik kısmını oluşturan bir derstir, 2 günlük keşif gezisi içerir. Bu bahsi geçen modüllerin içeriği modülleri açıklayan kitapçıkta açıklanmış olsa dahi dersi işleyiş öğretmenin inisiyatifindedir. 22 modülün 5 tanesinin doğrudan ülkeler, bölgeler ve kıtalar coğrafyasıyla ilgili olması Türkiye hakkında bilgi sahibi olmaları gerektiğini göstermektedir. Ayrıca Almanya'daki Türk nüfusu 3 milyon civarındadır. Almanlar ve Türkler günlük yaşamda etkileşim halindedirler ve Alman-Türk siyasi ittifakları, Osmanlı İmparatorluğundan bu güne yüz yıllardır süre gelmektedir. Bu durum ister istemez Türklerde Almanya merakı, Almanlarda ise Türkiye merakı uyandırmaktadır. Modül 20'deki Coğrafya Bilimi 2 başlığı altındaki Global Öğrenme ve Kültürlerarası Öğrenme dersleri ile Modül 21'deki Coğrafya Bilimi 3 başlığı altındaki Modern Medya dersi algı oluşumunun temellerini atar niteliktedir. Özellikle Modern Medya dersi, medyanın algı üzerindeki etkisi düşünüldüğünde önemine önem katmaktadır. Şüphesiz yurtdışındaki hayati gelişmeler medya yoluyla takip edilmektedir. Medya, teknoloji çağında olduğumuz şu sıralarda coğrafi algıyı oluşturmada, değiştirmede, manipüle etmekte kullanılan yegâne araçtır.

BÖLÜM III: YÖNTEM

Bu bölüm, araştırmanın modeli, evreni ve örneklemi; araştırma ile ilgili verilerin toplanması ve bu verilerin analizinden oluşmaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Almanya'daki coğrafya öğretmeni adaylarının Türkiye'yi ne ölçüde tanıdıklarını ve Türkiye'yi nasıl algıladıklarını ortaya koymayı amaçlayan tasvir edici bir çalışmadır.

Araştırmanın modeli, nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı bu araştırma karma yöntemde desenlenmiştir. Araştırmanın nitel verileri doküman analizi yöntemi ile toplanmıştır. Nitel veriler, analiz edilirken güvenirliliği arttırmak için doğrudan alıntılara yer verilmiştir (Altunışık, ark., 2007; Arslan ve ark. 2007; Balcı, 2004; Böke ve ark. 2009; Duman, 2008; Ekiz, 2009; Karasar, 2003; Kuş, 2003; Küçükahmet, 2001; Sönmez, 2009; Tanrıöğen, 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2005). Katılımcıların isimleri saklı tutularak kodlanmıştır. Nicel boyutta coğrafi algıyı ölçmek için likert tipi ölçek ile derecelendirilmiş anket kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Bayreuth Üniversitesi Kimya, Biyoloji ve Yer Bilimleri Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümünde öğrenimini sürdüren 94 lisans ve 49'u beşerî coğrafya, 11'i ise fiziki coğrafya alanında lisans üstü coğrafya eğitimi alan öğrenciler oluşturmaktadır.

Örneklem seçiminde Bayreuth Üniversitesi Kimya, Biyoloji ve Yer Bilimleri Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümü'nden farklı sınıflarda öğrenim gören öğrenciler rastgele (random) seçilmiştir. Öğrenciler seçilirken üniversitenin kurmuş olduğu e-posta ağından yararlanılmıştır. Öğrencilerin seçimi gönüllülük esasına dayanır. Bu bölümden 25'i lisans 25'i ise lisansüstü eğitim gören toplamda 50 öğrenci araştırmaya katılmıştır.

3.3. Veri Toplama

Bu araştırmada verilerin toplanması için literatür taraması yapıldıktan sonra, uzman görüşleri alınarak anket formu hazırlanmıştır (Altunışık, ark., 2007; Arslan ve ark. 2007; Balcı, 2004; Böke ve ark. 2009; Duman, 2008; Ekiz, 2009; Karasar, 2003; Kuş, 2003; Küçükahmet, 2001; Sönmez, 2009; Tanrıöğen, 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2005). Hazırlanan Anketlerin çevirisi Almanca ve Türkçeyi ileri derecede bilen ve aynı üniversitede öğrenciliği devam eden bir Türk tarafından yapılmıştır. Lisans öğrencilerinin hali hazırda ülkeler coğrafyası adı altında Türkiye'yi de kapsayan dersi görüyor olmalarından dolayı bu anket Lisans öğrencilerine uygulanmıştır. 21'i 3'lü likert tipi (Evet, Hayır, Bilmiyorum) 1'i ise açık uçlu soru olmak üzere toplam 22 sorudan oluşmaktadır. (Ek 1) toplam 11 açık uçlu sorudan oluşan ve daha çok Türkiye'nin siyasi kimliğini betimlemeyi amaçlayan anket ise lisans üstü öğrencilere uygulanmıştır. (Ek 2) Anketlerin uygulanması Bayreuth Üniversitesini Coğrafya Bölümü sekreterliğinin internet veri tabanlı sistemi üzerinden yapılmıştır. Anketler Almanca olarak cevaplanmış sonrasında Türkçeye çevrilmiştir. Çeviriler hassasiyetle yapılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada,

1. Lisans öğrencilerine uygulanan 22 soruluk testin analizi betimleyici istatistik (descriptive statistic) menüsü kullanılarak yapılmıştır.
2. Lisans üstü öğrencilere uygulanan açık uçlu soruların analizi ise, hem nitel hem de nicel yöntemler kullanılarak karma yöntemle açıklanmıştır. Verilen cevaplara istinaden gerekli yerlerde betimleyici istatistik menüsü kullanılarak yapılan analizlerin yanında, yorumlayıcı açıklamalarda da bulunulmuştur. Katılımcıların görüşlerine de doğrudan alıntılar yapılarak yer verilmiştir.

Araştırmada bilimsel bulguların tutarlığını, doğruluğunu, inandırıcılığını arttırmak için tedbirler alınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2015). Geçerliliğini arttırmak için temaların kapsam ve birbirleri ile ilişkisi kontrol edilmiş ve bir bütünlük sağlanmıştır. Ayrıca plan, program ve süreç ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Araştırmanın iç güvenirliliğini

arttırmak için açık uçlu sorulardan elde edilen veriler değiştirilmeden aynen kullanılmış, tutarlığın tespitinde uzman görüşü alınmıştır. Dış güvenirliliğini arttırmak için veriler başkalarının da inceleyebileceği gibi arşivlenmiştir.

Yapılan istatistiksel işlemlerdeki analizleri IBM SPSS 24 statistics data editör istatistik paket programı ile yapılmıştır.

BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Lisans Öğrencilerinin Türkiye'ye Yönelik Algıları ile İlgili Bulgular

4.1.1. Türkiye'nin Coğrafi Konumuna Yönelik Bulgular

Türkiye, Asya Kıtasının güneybatısı ile Avrupa Kıtasının doğu kesiminde yer alır. Bu bilginin sorgulandığı "Türkiye Afrika kıtasında mı yer alır?" sorusuna örneklemin tamamı doğru cevap vermiştir (Tablo 4.1).

Tablo 4.1. Türkiye'nin Coğrafi Konumunu Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Hayır	25	100,0	100,0

4.1.2. Türkiye'nin Jeomorfolojik Özelliklerine Yönelik Bulgular

Türkiye Alp orojenezi içinde bulunan ve batıdan doğuya doğru yükseltisi artan dağlık bir ülkedir (Akengin, Dölek, 2015). Türkiye'nin ortalama yükseltisi 1131m'dir (Gözenç, 1998). "Türkiye dağlık bir ülke midir?" sorusunu örneklemin tamamı doğru yanıtlamıştır (Tablo 4.2).

Tablo 4.2. Türkiye'nin Jeomorfolojik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli%
Evet	25	100,0	100,0

4.1.3. Türkiye'nin Hidrografik Özelliklerine Yönelik Bulgular

"Ülkemiz üç tarafı dört denizle (Karadeniz, Akdeniz, Ege Denizi, Marmara Denizi) çevrili bir yarımada görünümündedir." (Gözenç,1998) Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili olmasına rağmen okyanusa kıyısı olmayan bir ülkedir. "Türkiye okyanusa kıyısı olan bir ülke midir?" sorusuna örneklemin %96'sı doğru cevap verirken, %4'ü yanlış cevap vermiştir (Tablo 4.3).

Tablo 4.3. Türkiye'nin Hidrografik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	1	4,0	4,0
Hayır	24	96,0	96,0
Toplam	25	100,0	100,0

4.1.4. Türkiye'nin Klimatolojik Özelliklerine Yönelik Bulgular

Türkiye kabaca 30-60 derece kuzey paralelleri arasında yer alan bir orta kuşak ülkesidir. Türkiye'de dört mevsim yaşanmaktadır. "Türkiye tropikal kuşakta yer alan bir ülke midir?" sorusunu örneklemin %100 doğru cevaplamıştır (Tablo 4.4).

Tablo 4.4. Türkiye'nin Klimatolojik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Hayır	25	100,0	100,0

4.1.5. Türkiye'nin Biyocoğrafya Özelliklerine Yönelik Bulgular

Kanguru Avusturalya faunasına ait Türkiye'de bulunmayan bir türdür. "Kanguru Türkiye'nin doğu kesiminde yaşayan bir hayvan türü müdür?" sorusuna örneklemin %96'sı doğru cevap verirken, %4'ü yanlış cevap vermiştir. Bu soruya bakıldığında her ne kadar Biyocoğrafya sorusu gibi dursa da aslında bize Türkiye'nin lokasyonu ve dolasıyla iklimi hakkındaki bilgilerini de sınamamıza yardımcı olmuştur (Tablo 4.5).

Tablo 4.5. Türkiye'nin Biyocoğrafya Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Bilmiyorum	1	4,0	4,0
Hayır	24	96,0	96,0
Toplam	25	100,0	100,0

4.1.6. Türkiye'deki Doğal Afetlerin Özelliklerine Yönelik Bulgular

Bilindiği üzere ülkemizde Kuzey Anadolu Deprem Kuşağı, Güneydoğu Anadolu Deprem Kuşağı ve Batı Anadolu Deprem kuşağı yer almaktadır. Bilinen anlamda Japonya'dakine benzer büyük çaplı tsunami ülkemizde görülmemektedir. "Tsunami Türkiye'deki en büyük doğal afet midir?" sorusuna örneklemdeki 25 kişiden 24'ü doğru cevap vermiştir. Sadece 1 kişi "Bilmiyorum" ifadesini kullanmıştır (Tablo 4.6).

Tablo 4.6. Türkiye'deki Doğal Afetlerin Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Bilmiyorum	1	4,0	4,0
Hayır	24	96,0	96,0
Toplam	25	100,0	100,0

4.1.7. Türkiye'nin Maden Çeşitliliğine Yönelik Bulgular

Türkiye maden çeşitliliği bakımından oldukça zengin bir ülkedir (Harita 4.1). "Türkiye'de kömür hariç hiçbir maden çeşidi yoktur." sorusuna örneklemin %64'ü doğru cevap vermiştir. Örneklemin %24'ü yanlış cevap verirken, %12'si ise, "Bilmiyorum" ifadesini kullanmıştır (Tablo 4.7). Türkiye'nin sürdürülemeyen doğal kaynakları hakkında örneklemin 16 kişisinin doğru bilgi sahibi olduğu görülmektedir.

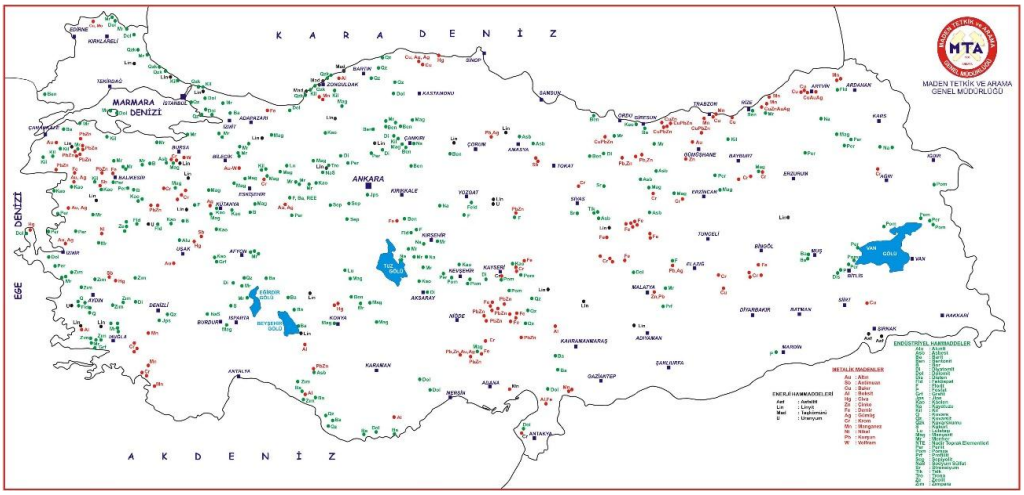

Harita 4.1. Türkiye'de Maden Çeşitliliği ve Dağılımı

Kaynak: MTA, 2017 (www.mta.gov.tr)

Tablo 4.7. Türkiye'nin Maden Çeşitliliğini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	6	24,0	24,0
Bilmiyorum	3	12,0	12,0
Hayır	16	64,0	64,0
Toplam	25	100,0	100,0

Yukarıdaki yedi soru fiziki coğrafya alanında değerlendirilecek olunursa, bu yedi soruya verilen doğru cevapların ortalamasının %93,1 oranında olduğu görülür. Bayreuth Üniversitesi'nde Coğrafya Öğretmenliği Bölümü Kimya Biyoloji ve Yer Bilimleri Fakültesine bağlıdır. Bu fakülteye bağlı olması coğrafyayı fen bilimleri yönüyle daha ağırlıklı olarak ele aldıklarını gösterebilir. Sonuç olarak, fiziki coğrafya sorularına %93,1 gibi yüksek bir oranda doğru cevap vermeleri beklenen bir sonuçtur.

4.1.8. Türkiye'nin Yerleşme Özellikleri ile İlgili Bulgular

Özellikle yoğun göç alan illerimizde çarpık kentleşme görülmektedir. Bunun belki de en önemli örneği İstanbul'dur. Ülkemizde son yıllarda popüleritesini arttırmış olan kentsel dönüşüm furyası aslında çarpık kentleşmenin bir sonucudur. "Türkiye'de çarpık kentleşme görülmez." sorusuna örneklemin %32'si doğru cevap verirken, %36'sı yanlış cevap vermiştir. Örneklemin %32'si ise, "Bilmiyorum" ifadesini kullanmıştır (Tablo 4.8).

Tablo 4.8. Türkiye'nin Maden Çeşitliliğini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	9	36,0	36,0
Bilmiyorum	8	32,0	32,0
Hayır	8	32,0	32,0
Toplam	25	100,0	100,0

4.1.9. Türkiye'nin Ekonomik Özellikleri Yönelik Bulgular

Türkiye orta kuşak ülkesi olması bakımından dört mevsimi yaşayan ülkeler arasındadır. Ayrıca çeşitli toprak tiplerine sahip olmasıyla farklı tarım ürünlerinin yetişmesine imkân sağlar. "Türkiye tarım ülkesidir." sorusuna örneklemin %52'si doğru yanıt vermiştir. "Bilmiyorum" diyenlerin oranı %8 iken, "Hayır" cevabı verenlerin oranı %40'dır (Tablo 4.9). Doğru cevap verenlerin sayısıyla, yanlış cevap verenlerin sayısının birbirine bu kadar yakın olması beklenmemektedir. Bunun sebebi Türkiye'nin Almanya'ya bir tarım ürünü olan kauçuğu ithal etmesidir (Doğanay,2007).

Tablo 4.9. Türkiye'nin Tarım Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	13	52,0	52,0
Bilmiyorum	2	8,0	8,0
Hayır	10	40,0	40,0
Toplam	25	100,0	100,0

Türkiye'nin Batı Avrupa'ya ihracatına baktığımızda ilk sıralarda tekstil ürünlerini görmekteyiz. Türkiye otomotiv ve elektronik alanında mamûl ürün ihraç etmediği gibi ithal etmektedir. "Türkiye Batı Avrupa ülkelerine otomotiv ve elektronik ürün ihraç eder." sorusuna örneklemin %68'i doğru yanıt vermiştir. Yanlış yanıt verenlerin oranı %16'dır, yine aynı oranda katılımcı "Bilmiyorum" ifadesini kullanmıştır (Tablo 4.10). %68 oranında doğru cevabın verilmesi örneklemin yarıdan fazlasının Türkiye'nin Batı Avrupa ülkelerine olan ihracatı hakkında doğru fikirlere sahip olduğunu gösterebilir.

Tablo 4.10. Türkiye'nin Ekonomik Coğrafya Özelliklerini (Dış Ticaret) Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	4	16,0	16,0
Bilmiyorum	4	16,0	16,0
Hayır	17	68,0	68,0
Toplam	25	100,0	100,0

Ortadoğu'da ekonominin en güçlü olduğu ülke kişi başına düşen milli gelir incelendiğinde Suudi Arabistan'dır. Türkiye Dışişleri Bakanlığının açıkladığı veriye göre 2015 yılında Suudi Arabistan'da kişi başına düşen milli gelir: 55,408 dolardır. "Türkiye ekonomisi Ortadoğu'nun en iyi ekonomisidir." sorusuna örneklemin %52'si doğru cevap vermiştir. %8'i "Bilmiyorum" derken, %40'ı "Evet" diyerek Türkiye'nin Ortadoğu'nun en iyi ekonomisi olduğunu ifade etmiştir (Tablo 4.11). Bu sonuç, özellikle son yıllarda Türkiye'nin bölge üzerindeki siyasi gücünün arttığına dair medyada yer bulan haberler olabilir.

Tablo 4.11. Türkiye'nin Ekonomik Coğrafya Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	10	40,0	40,0
Bilmiyorum	2	8,0	8,0
Hayır	13	52,0	52,0
Toplam	25	100,0	100,0

Sonuç olarak, Türkiye ekonomisi ile ilgi algı genel olarak değerlendirildiğinde, örneklemin toplam üç soruya verdikleri doğru cevapların ortalaması %52'yi oluşturur ki bu oran Türkiye ekonomisini ortalama olarak bildiklerini gösterebilir.

4.1.10. Türkiye'nin Ulaşım Özelliklerine Yönelik Bulgular

Bilindiği gibi Türkiye'de en yaygın ulaşım ağı 426,906 km ile karayoludur (www.kgm.gov.tr). Raylı sistem bu rakamın çok altında 10,984 km'dir. "Türkiye'de en yaygın ulaşım ağı raylı sistemdir." sorusuna örneklemin %80 oranındaki çoğunluğu doğru cevabı verirken, %12'si yanlış cevabı vermiştir. "Bilmiyorum" cevabını verenlerin oranı ise, %8'dir (Tablo 4.12).

Tablo 4.12. Türkiye'nin Ulaşım Coğrafyası Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	3	12,0	12,0
Bilmiyorum	2	8,0	8,0
Hayır	20	80,0	80,0
Toplam	25	100,0	100,0

4.1.11. Türkiye'nin Sağlık Coğrafyasına Yönelik Bulgular

Avrupa Birliği Uyum yasaları gereği Türkiye'de özellikle son yıllarda sağlık alanında birçok reform gerçekleşmiştir. Bu reformlar sonucunda; Türkiye gerek hekim kalitesi bakımından gerekse, sağlık alanındaki teknolojik gelişmeleri takip etmesiyle dünya standardının üzerindedir. "Türkiye'de sağlık hizmetleri uluslararası düzeydedir." sorusuna örneklemin %80'i doğru cevap vermiştir. Örneklemin %20'si ise, çoğunlukla aynı fikirde değildir (Tablo 4.13). Avrupa ülkelerinden Türkiye'ye sağlık turizmi gerçekleştiğinden bu sonuç olağandır.

Tablo 4.13. Türkiye'nin Sağlık Coğrafyası Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	20	80,0	80,0
Hayır	5	20,0	20,0
Toplam	25	100,0	100,0

4.1.12. Türkiye'nin Nüfus Coğrafyası Özelliklerine Yönelik Bulgular

Anadolu birçok medeniyete beşiklik etmiş, ilk şehirlerin kurulduğu, ticaret yollarının geçtiği, birçok etnik kökene ev sahipliği yapan, birçok dinin kutsal mekanlarının bulunduğu özel bir bölgedir. Türkiye Anadolu topraklarında kurulan ve bu kültürel mirası korumaya çalışan bir ülkedir. "Türkiye etnik çeşitlilik bakımından zengin bir ülkedir." sorusuna örneklemin %44'ü doğru cevap vermiştir. %48'i yanlış cevap verirken, %8'i "Bilmiyorum" ifadesini kullanmıştır (Tablo 4.14). Sorunun cevabını bilmeyenler ile yanlış cevap verenler toplandığında %56 gibi bir oran yapar ki, bu da

ortalamanın üzerindedir. Bu durum çoğunluğun nüfus coğrafyası hakkındaki bilgilerinin sınırlı olduğuna bir işaret sayılabilir.

Tablo 4.14. Türkiye'nin Nüfus Coğrafyası Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Soruya Verilen Cevaplara İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	11	44,0	44,0
Bilmiyorum	2	8,0	8,0
Hayır	12	48,0	48,0
Toplam	25	100,0	100,0

4.1.13. Türkiye'nin Siyasi Coğrafya Özelliklerine Yönelik Bulgular

Türkiye'nin başkenti 13 Ekim 1923'den bu yana Ankara'dır. "Türkiye'nin başkenti İstanbul'dur." sorusuna örneklemin %68'i doğru cevap verirken, %32'lik kısmı yanlış cevap vermiştir (Tablo 4.15). İstanbul Bizans İmparatorluğu ile başlayan ve sonrasında Osmanlı Hanedanlığı ile devam eden başkentlik görevini 1923 yılında Ankara'ya devretmesine rağmen görülmektedir ki hala İstanbul'u başkent olarak gören bir kesim bulunmaktadır. Bunun nedeni İstanbul'un popülerliğini günümüzde sürdürmüş olması olabilir.

Tablo 4.15. Türkiye'nin Başkenti ile İlgili Soruya Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	8	32,0	32,0
Hayır	17	68,0	68,0
Toplam	25	100,0	100,0

Türkiye 1959'da başlayan ve günümüze kadar gelen süreçte hala Avrupa Birliğine tam üyelik sağlayamamıştır. "Türkiye Avrupa Birliğinin en önemli üyesidir." sorusuna örneklemin tamamı doğru cevap vermiştir (Tablo 4.16). Bunun sebebi Almanya'nın Avrupa Birliği'nin en önemli ülkelerinden biri olması olabilir.

Tablo 4.16. Türkiye'nin Avrupa Birliğine Üyeliği ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Hayır	25	100,0	100,0

Türkiye toprakları üzerinde Müslümanlar, Museviler, Hristiyanlar hatta inanmayanlar barış ve huzur içinde yüz yıllardır yaşamaktadırlar. Ayrıca Türkiye'de birçok din ve mezhep için kutsal sayılan tapınaklar bulunmaktadır ve bu ibadethanelerde özgürce ibadet edilmektedir. "Türkiye'de dini baskı yoktur. Müslümanlar diğer dinlere mensup vatandaşlara saygılıdır." sorusuna örneklemin %40'ı doğru cevap verirken, %48'i "Hayır" diyerek yanlış cevap vermiş ve %12'si de "Bilmiyorum" ifadesi kullanmıştır (Tablo 4.17). Yanlış cevabın doğru cevaptan yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum hem Almanya'da hem de Türkiye'de şu anda iktidarda olan hükümetlerin sağ görüşe olan yatkınlıkları sebep olmuş olabilir.

Tablo 4.17. Türkiye'nin Dini Değerlere Saygı ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	10	40,0	40,0
Bilmiyorum	3	12,0	12,0
Hayır	12	48,0	48,0
Toplam	25	100,0	100,0

Sonuç olarak; siyasi coğrafyaya ait üç soru incelendiğinde, ortalamanın %69,3 olduğu görülür. Bu sonuç örneklemin verdiği cevapların ortalamasının genel ortalamanın üzerinde seyrettiğini ve bu oranda bilgi sahibi olduklarını gösterebilir.

4.1.14. Türkiye'nin Enerji Kaynaklarına Yönelik Bulgular

Türkiye'de doğalgaz ile elektrik üretiminden sonra ikinci sırada hidroelektrik santrallerinden elektrik üretimi yerini alır. Türkiye akarsu ağı yönünden oldukça zengin bir ülkedir ve EÜAŞ verilerine göre, Türkiye'de 106 tane aktif hidroelektrik santrali bulunmaktadır (EÜAŞ,2017) "Hidroelektrik Türkiye'de yaygın olarak kullanılan bir enerji çeşididir." sorusuna örneklemin %20 oranında doğru cevap verdiği saptanmıştır. Yine %20'lik kısmı yanlış cevap vermiştir. Örneklemin %60'ı "Bilmiyorum" ifadesini

kullanmıştır (Tablo 4.18). Bilmeyenlerin sayısının ortalamanın üzerinde olması Türkiye'nin hidroelektrik alanındaki hacmini bilmediklerinin göstergesidir.

Tablo 4.18. Türkiye'nin Enerji Kaynakları (Hidroelektrik) ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	5	20,0	20,0
Bilmiyorum	15	60,0	60,0
Hayır	5	20,0	20,0
Toplam	25	100,0	100,0

Türkiye Alp Himalaya Dağ kuşağı içinde yer aldığından, jeotermal enerji kaynakları bulunmaktadır (Hoşgör,1987). Yeterince yararlanılamamasına rağmen lokal olarak jeotermal enerjiden faydalanılmaktadır. "Türkiye'de jeotermal enerjiden yararlanılır." sorusuna örneklemin %20'si doğru cevap verirken, %8'i yanlış cevap vermiştir. "Bilmiyorum" ifadesini kullananların oranı %72'dir (Tablo 4.19).

Tablo 4.19. Türkiye'nin Enerji Kaynakları (Jeotermal) ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	5	20,0	20,0
Bilmiyorum	18	72,0	72,0
Hayır	2	8,0	8,0
Toplam	25	100,0	100,0

Enerji coğrafyası verileri iki sorunun toplamı halinde incelenecek olunursa, iki sorunun ortalaması %20'dir ve bu değerin ortalamanın çok altında bir değer olduğu görülür. Bu bulgu bize enerji coğrafyası hakkında örneklemin algısının düşük olduğunu göstermektedir.

4.1.15. Türkiye'nin Turizm Özelliklerine Yönelik Bulgular

Türkiye turizm açısından potansiyeli yüksek bir ülkedir. Türkiye'de yaz turizmi, kıyı turizmi, yayla turizmi, kış turizmi, dağ turizmi, kayak turizmi, sağlık turizmi, kültür

turizmi, din turizmi gibi birçok turizm çeşidi yapılabilmektedir (Doğaner,2001). Türkiye bu potansiyeline rağmen bunu en üst seviyede değerlendiremeyen bir ülkedir. Türkiye'de sıklıkla kıyı turizmi yapılmaktadır. Kıyı turizminde de en çok rağbet gören yerler Akdeniz ve Ege sahilleridir. Türkiye'nin Akdeniz'e kıyısı olan kesimleri ve Ege sahilleri Karadeniz'e oranla daha yüksek turizm kapasitesine sahiptir. "Türkiye'nin kuzey kıyılarında turizm gelişmiştir." sorusuna örneklemin %80'i doğru cevap vermiştir. Örneklemin %4'ü yanlış cevap verirken, %16'sı "Bilmiyorum" demiştir (Tablo 4.20).

Tablo 4.20. Türkiye'nin Turizm Özellikleri ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	1	4,0	4,0
Bilmiyorum	4	16,0	16,0
Hayır	20	80,0	80,0
Toplam	25	100,0	100,0

Turistler beğendikleri, gitmeye değer gördükleri, kendilerini güvende hissettikleri rekreasyonları tercih ederler. "Türkiye'ye tatile gelmek ister misiniz?" sorusuna örneklemin %88'i "Evet" diyerek Türkiye'ye gelmek istediklerini belirtmişlerdir. Örneklemin %12'si "Hayır" diyerek, Türkiye'ye tatile gelmek istemediklerini ifade etmişlerdir (Tablo 4.21). Örneklemin büyük çoğunluğunun Türkiye'ye tatile gelmek istemesi ülkenin cezbedici bir turistik merkez olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.21. Türkiye'nin Turizm Özellikleri ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	22	88,0	88,0
Hayır	3	12,0	12,0
Toplam	25	100,0	100,0

Her ülkenin popüler olarak tercih edilen rekreasyon alanları farklıdır. "Türkiye'ye tatile gelirseniz nereye gitmek istersiniz?" Almanların destinasyon olarak nereye yoğunluk verdiklerini ölçmek için hazırlanan bu soruya örneklemin %80'i "İstanbul" derken,

%8'i "Antalya" demiştir (Tablo 4.22). İstanbul'un cezbedici bir destinasyon olduğu kuşkusuzdur. Birçok medeniyet için önem taşıyan, yüzyıllarca farklı imparatorlukların başkentliğini yapmış, günümüzde kültür başkenti olarak kabul edilen ve farklı din ve mezhepler için ilahi bir öneme sahip İstanbul'un görülmeye değer bir turizm cazibe merkezi olması şaşırtıcı değildir.

Tablo 4.22. Türkiye'nin Tercih Edilen Rekreasyonları ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %	Birikimli %
İstanbul	20	80,0	90,9	90,9
Antalya	2	8,0	9,1	100,0
Toplam	22	88,0	100,0	
Eksik	3	12,0		
Toplam	25	100,0		

Turizm coğrafyasına ait üç soru değerlendirildiğinde, ortalamanın 85,3 olduğu görülmektedir. Genel ortalamanın çok üstünde olduğu görülen bu değerin turizm coğrafyası algısını pozitif yönde etkilediği düşünülebilir.

4.2. Lisansüstü Öğrencilerinin Türkiye'ye Yönelik Algıları ile İlgili Bulgular

4.2.1. Siyasi Coğrafya Algısına Yönelik Bulgular

1959 yılında ilk müracaatın yapılmasından bu yana Türkiye Avrupa Birliği ile gelişmeler yaşasa da tam üyeliği kabul edilmemiştir. Bu konuda lisansüstü öğrencilerin fikirleri son derece önemlidir. "Türkiye Avrupa Birliğine girmeli mi?" sorusuna ankete katılan 25 lisansüstü eğitim gören öğrencinin 13'ü Türkiye'nin Avrupa Birliğine girmesi gerektiğini söylemiştir. "Hayır" diyen 9 katılımcıdan 5.katılımcı; "Türkiye Avrupa Birliğine girmek için daha hazır değil" diyerek fikrini ayrıca belirtmiştir (Tablo 4.23). 3 kişi ise konuyla ilgili fikir beyanında bulunmamıştır. Lisans üstü düzeydeki öğrencilerin Türkiye'yi %52'lik oranla bu birlik kriterlerine uygun bulması Almanya'nın Avrupa Birliğinin en güçlü ülkelerinden biri olduğu düşünüldüğünde önem arz etmektedir.

Tablo 4.23. Avrupa Birliği Algısı ile İlgili Bulgular

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	13	52,0	52,0
Hayır	9	36,0	36,0
Fikrim Yok	3	12,0	12,0
Toplam	25	100,0	100,0

1959 yılında ilk müracaatın yapılmasının ardından 58 senedir adeta oyalanan Türkiye Avrupa Birliğinin uyum yasalarını yerine getirmek adına çok yol kat etmiştir. Buna rağmen Avrupa Birliğine hali hazırda tam üyeliğe hak kazanamamıştır. Gerek ekonomik olarak, gerekse sosyal yapı anlamında Türkiye'den çok daha düşük seviyedeki ülkelerin kabul edildiği ortadadır. Durum bu iken, Avrupa Birliğine ilk defa çoğunluğunu Müslümanların oluşturduğu bir ülkenin başvurması ve tabiri caizse bunca yıldır oyalanması akla Avrupa Birliğinin bir Hristiyan birliği mi olduğu sorusunu getiriyor (Sanberk, 2014). "Avrupa Birliğinin Hristiyan birliği olduğu görüşü sizce doğru mu?" sorusuna katılımcıların %80'i yani 25 katılımcının 20'si "Evet" diyerek Avrupa Birliğini Hristiyan birliği olarak kabul ettiğini ifade etmiştir. %20'sinin ise, çoğunlukla aynı fikirde olmadığı görülmektedir (Tablo 4.24). "Evet" diyen 3 katılımcı aynı zamanda açıklamada bulunmuşlardır.

Tablo 4.24. Avrupa Birliğinin Dini Değerlerini Saptamaya Yönelik Soru ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	20	80,0	80,0
Hayır	5	20,0	20,0
Toplam	25	100,0	100,0

1. Katılımcı; "Evet, Avrupa Birliğinin Hristiyan olan tarafı bütün değerlerinin sadece küçük bir kısmını oluşturuyor." demiştir. Yaptığı bu açıklamayla Avrupa Birliğinin bir değerler topluluğu olduğunu ve dini değerlerin bu topluluğun aslında nüvesini oluşturmadığını belirtmiştir.

2. Katılımcı; “Evet, Avrupa Birliği kurumu için Hristiyanlık önemli olsa da Avrupa için bu değer nötral.” demiştir. Yani Avrupa Birliğinin dini değerlerine sahip çıktığını ama Avrupa’nın geneline bakılacak olursa bu değerin nötr bir değer olduğunu belirtmiştir.
3. Katılımcı; “Evet, Hristiyanlık uzun zamandır egemen ve baskın bir dindir. Çok kültürlü toplum yapısıyla birlikte kendini değiştiriyor. Demokratik sistemde din ve devletin birbirinden bağımsız olması nedeniyle Avrupa Birliğinin genel olarak hiçbir dini yönelimde bulunmaması gerekir. Ama bu her zaman gerçeği yansıtmıyor.”

3. Katılımcı, şeklen Avrupa Birliğinin laik göründüğünü fakat özünde bunun böyle olmadığını açıkça ifade etmiştir.

Siyasi liderler ülke algısını hem olumlu hem de olumsuz yönde etkileyen en önemli etmenlerden biridir. Örnek vermek gerekirse, Hitleri Almanlar siyasi tarihlerinde kara bir leke olarak değerlendirmektedirler. “Mustafa Kemal Atatürk hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna katılımcıların %28’i Atatürk hakkında fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir. %72’si ise, fikirlerini açıklamışlardır (Tablo 4.25).

Tablo 4.25. Atatürk’ün Kim Olduğu Algısına Yönelik Soruya Verilen Cevabın Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Fikrim Yok	7	28,0	28,0
Fikrim Var	18	72,0	72,0
Toplam	25	100,0	100,0

1. Katılımcı; “Güçlü ve demokratik bir devlet adamı, asker.”
2. Katılımcı; “Türkiye’yi devlet adamı olarak modernize etti.”
3. Katılımcı; Türkiye’nin kurucusu.”
4. Katılımcı; “Kemal ülkeyi birleştirdi ve güçlendirdi.”
5. Katılımcı; “Atatürk çok kişi için iyi bir örnek.”
6. Katılımcı; “Türkiye’nin kurucu.”
7. Katılımcı; “Modern Türkiye’nin kurucusu.”
8. Katılımcı; “Türklerin devlet adamı.”

9. Katılımcı; “İyi bir asker, komutan.”
10. Katılımcı; “Türk devlet adamı.”
11. Katılımcı; “Türkiye’ye cumhuriyeti getiren kişi.”
12. Katılımcı; “Demokratik ve laik Türkiye’nin kurucusu.
13. Katılımcı; “Türk devlet adamı ve asker.”
14. Katılımcı; “Ülkeyi işgalden kurtaran kişi.”
15. Katılımcı; “Türkler için önemli bir devlet adamı.”
16. Katılımcı; “Modern Türkiye’nin kurucusu.”
17. Katılımcı; “Türkiye’yi yeniden şekillendiren kişi.”
18. Katılımcı; “Türk asker ve devlet adamı.”

25 Katılımcının 18’i Mustafa Kemal Atatürk hakkındaki düşüncelerini bu şekilde ifade etmişlerdir. Çoğunluğun Atatürk hakkında kısıtlıda olsa bilgi sahibi olduğu görülmektedir. Bu bilgilerin olumlu yönde olduğu da dikkat çekici bir özelliktir.

4.2.2. Kültür Coğrafyası Algısına Yönelik Bulgular

Toplumsal sorunların temelini, din, dil, ırk, mezhep, cinsiyet ayrımları oluşturmaktadır. Aslında hayatta her şey zıttının var olmasıyla değer kazanmaktadır. Türk diasporası Almanya’da Türkiye’nin lokal çapta temsilini oluşturuyor. Bu nedenle Almanlar ve Türkler arasındaki dini farklılık Almanlar için ne ifade ediyor? bunu sınamak için sorulan “Din farklılığını potansiyel çatışma olarak görüyor musunuz?” sorusuna katılımcıların %64’lük bir çoğunluğun dini farklılıkları potansiyel çatışma olarak gördükleri tespit edilmiştir. %36’nın ise, dini farklılıkların potansiyel çatışma olarak görmedikleri görülmüştür. “Evet” diyen 16 katılımcının 3’ü ile “Hayır” diyen 9 katılımcıdan 1’i ayrıca açıklamada bulunmuştur (Tablo 4.26).

Tablo 4.26. Dini Değerlerin Değerlendirilmesine Yönelik Soru ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	16	64,0	64,0
Hayır	9	36,0	36,0
Toplam	25	100,0	100,0

1. Katılımcı; “Evet. Eninde sonunda bütün dinler arasında bir çatışma var, fakat insanlar bunu konuşarak çözebilmeli.” diyerek dinler arası çatışmanın olduğu gerçekliğini kabul etmesinin yanında, bu çatışmanın çözülemeyecek kadar komplike olmadığı görüşündedir.
2. Katılımcı; “Evet. Aslında olmaması gereken bir şey. Önemli olan bu konu üzerine tartışarak ön yargıları kırmak diye düşünüyorum.” demiştir, 2. Katılımcı da özünde 1. Katılımcıya çok benzeyen bir yorumda bulunarak, uzlaşının olabileceğini öne sürmektedir.
3. Katılımcı; “Evet. Ama bu birlikte yaşamamak için bir neden değil.” diyerek 3. Katılımcının da diğer iki katılımcıya benzer uzlaşmacı bir cevap verdiği görülmüştür.
4. Katılımcı; “Hayır. Benim için din farklılığı problem değil, ama şunu biliyorum ki bazı insanlar bunu problem yapıyorlar. Bunu da iyi şekilde karşılamıyorum.” demiştir.

Üç katılımcı “Evet”, 1 Katılımcı “Hayır” dediği halde açıklamada bulunan tüm katılımcılar dinin potansiyel çatışma olarak görülmemesi gerektiği hakkında mesajlar vermişlerdir.

Diaspora bir ülkenin yurtdışında yaşayan vatandaşlarından oluşmaktadır ve yaşadıkları ülkelere kendi kültürlerini taşırlar bu sebeple algıyı büyük ölçüde etkilerler. “Almanya’da yaşayan Türk nüfusunu nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna katılımcılar görüşlerini bildirmişlerdir.

1. Katılımcı; “Ben çok fazla olduğunu hissetmiyorum ve genel olarak Türklerin Almanya’da yaşadığı gerçeğini pozitif değerlendiriyorum.”
2. Katılımcı; “Bu durumu bir küreselleşme olarak değerlendiriyorum.”
3. Katılımcı; “Pozitif, Almanya’ya kazanç sağlıyor.”
4. Katılımcı; “Türkler ile Alman toplumu zenginleşiyor.”
5. Katılımcı; “Çeşitlilik zenginleşmedir.”
6. Katılımcı; “Almanya’ya entegre olma isteği olduğu sürece pozitif.”
7. Katılımcı; “Büyük ölçüde bir zenginlik.”
8. Katılımcı; “Problemsiz, belirli alanlar ve bölgelerdeki uyum çabalarını her iki tarafında geliştirmesi gerekiyor.”

9. Katılımcı; “Toplumun zenginliği.”
10. Katılımcı; “Göç sürekliliği olan bir olgudur, problem ama yanında şans da getiriyor, Alman politikasının görevi problemleri çözmek ve fırsatları kullanabilmek.
11. Katılımcı; “Yerel toplumun en önemli parçası.”
12. Katılımcı; “Türkler Almanya’nın zenginliği.”
13. Katılımcı; “Kültürel zenginleşme.”
14. Katılımcı; “Ayrımcılık olmadığı sürece problem yaratmaz. Kültürler kendini paralel ve ayrı bir şekilde geliştiriyor.”
15. Katılımcı; “Ben Almanya’da yaşayan göçmen Türk toplumunu diğer insanlarla birlikte hangi milletten olursa olsun aynı şekilde değerlendiriyorum çünkü, küreselleşen dünya ile çok kültürlü toplumlar el ele ilerliyor.”
16. Katılımcı; “Türkler Almanlar ile iç içe birbirimizden çok şey öğreniyoruz.”
17. Katılımcı; “Almanya için bir zenginlik.”
18. Katılımcı; “Türkler Alman toplumunun önemli bir parçası.”
19. Katılımcı; “Alman toplumunu zenginleştiriyorlar.”
20. Katılımcı; “Türk nüfusu pozitif etkiye sahip.”
21. Katılımcı; “Ufak sorunlar yaşansa da büyük ölçüde olumlu etkiye sahip.”
22. Katılımcı; “Türkler özellikle son kuşak Almanya’ya uyum konusunda son derece başarılılar.”
23. Katılımcı; “Kültürel zenginlik.”
24. Katılımcı; “Pozitif, küreselleşmenin bir sonucu.”
25. Katılımcı; “Bence toplumun diğer kısmından bir farkı yok.”

25 katılımcının hemen hepsi Türklerin Almanya’nın kültürel zenginliği olduğunda hem fikir. Bu pozitif değerlendirme Türkler ile Almanların birbirlerine uyum sağladıkları görüşünü ortaya koymaktadır.

4.2.3. Eğitim Özellikleri Algısına Yönelik Bulgular

Avrupa Birliği uyum yasaları bir çok eğitim reformunu da içermektedir. Bu nedenle Türk eğitim sisteminde bazı yeniliklere gidilmiştir. “Türkiye eğitim sistemi Avrupa Birliği eğitim sisteminden daha iyi midir? sorusuna Tablo 4.27’den anlaşıldığı gibi ankete katılanların 9’u “Hayır” diyerek Avrupa eğitim sisteminin daha iyi olduğunu söylemişlerdir. Bu cevabı verenlerden 1’i açıklama yapmıştır. Ankete katılanların 16’sı

“Fikrim Yok” diyerek, bu cevabı verenlerin 2’si açıklama bulunmuştur. “Evet” cevabı veren kimse yoktur.

Tablo 4.27. Eğitim Sistemi ile İlgili Soruya İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Hayır	9	36,0	36,0
Fikrim Yok	16	64,0	64,0
Toplam	25	100,0	100,0

1. Katılımcı; “Bu konu hakkında hiçbir bilgi ya da deneyimim yok.” diyerek açıkça Türk eğitim sistemini bilmediğini ifade etmiştir.
2. Katılımcı; “Cevap verememem, Türkiye’deki eğitim sistemini bilmiyorum.” demiştir. 2. Katılımcı da 1. Katılımcı ile aynı fikirdedir.
3. Katılımcı; “Hayır, ama Avrupa’nın da tek bir eğitim sistemi yok, her ülkenin kendi eğitim sistemi var.” demiştir.

Tablo ve Katılımcıların verdiği cevaplara bakacak olursak, Türk eğitim sistemini çoğunluğun bilmediğini görmekteyiz. Oysa Türkiye’de lisansını tamamlayıp yüksek lisans için ya da ortaöğretimini tamamlayıp lisans için Avrupa’yı tercih eden çok sayıda Türk bulunmakta. Ayrıca tarih sayfalarını karıştırdığımızda Almanya’daki Nazi zulmünden kaçıp Türkiye’ye gelen bilim adamlarının Türk eğitim sistemini geliştirdikleri de bilinmektedir.

Ülkelerin eğitim seviyesi incelendiğinde, kalkınmışlık düzeyi ile eğitim arasında sıkı bir bağlantı olduğu görülmektedir. Eğitim seviyeleri yüksek olan ülkelerin ekonomileri de gelişmiştir. Bu nedenle ekonomik olarak kalkınmak isteyen ülkeler eğitime önem vermelidirler (Özey, 2002). “Ortadoğu ülkeleri arasında eğitimin en iyi olduğu ülkenin hangisi olduğunu düşünüyorsunuz?” Bilindiği gibi Avrupa Birliği Türkiye’yi üyeliğe almak için birçok alanda reform talebinde bulunmaktadır. Adalet, sağlık, eğitim sistemlerinde değişiklikler Avrupa Birliğinin ön gördüğü gibi düzenlenmektedir. Peki bu düzenlemeler sonucu eğitim sistemimizi içinde bulunduğumuz bölgeye göre değerlendirildiğinde sonuç ne yöndedir.

Tablo 4.28. Eğitim Sisteminin Değerlendirildiği Soruya İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Fikrim Yok	16	64,0	64,0
İsrail	5	20,0	20,0
İran	3	12,0	12,0
Lübnan	1	4,0	4,0
Toplam	25	100,0	100,0

Tablo 4.28 incelendiğinde katılımcıların %64'ünün fikrinin olmadığı görülmektedir. %20'lik çoğunluk İsrail demiştir, bunu %12 ile İran takip etmektedir. Katılımcıların %4'ü Lübnan demiştir. Avrupa Birliğine girmek için uyguladığımız reformlara rağmen, Türkiye demiş bir kişi bile yoktur.

4.2.4. Ulaşım Coğrafyası Algısına Yönelik Bulgular

Ulaşım alanındaki yatırımlar hem ülkenin ekonomisi hem de turizmi için olumlu etkilere sahiptir. "Sizce İstanbul'a yapılacak olan 3. Havalimanının Türkiye'ye yararları ve zararları neler olabilir? sorusuna katılımcıların %76'sı "Fikrim yok" cevabını vermişlerdir.

Tablo 4.29. Ulaşım ile İlgili Soruya Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Fikrim Yok	19	76,0	76,0
Fikrim Var	6	24,0	24,0
Toplam	25	100,0	100,0

Ankete katılan 25 öğrenciden 19'u bu konuyu bilmediklerini ifade etmişlerdir. 6 katılımcı ise, 3. Havalimanı hakkında fikirlerini belirtmişlerdir (Tablo 4.29).

1. Katılımcı; "Bence iki havalimanı İstanbul için yeterli ama ikisinin de büyütülmesi gerekiyor." diyerek 3. Havalimanına İstanbul'un ihtiyacı olmadığını belirtmiştir.
2. Katılımcı; "Yararları ulaşılabilme ve yeni iş imkanları zararı ise, gürültü."

3. Katılımcı; “Tabi ki 3. Havalimanı yararlı olacaktır, zararları daha fazla trafik daha az çevre koruması olacaktır.”
4. Katılımcı; “Diğer iki havalimanının yükünü hafifletmesi yararlı olacaktır ama çevresel kirliliği arttırması ve kesilen ağaçlar zararıdır.”
5. Katılımcı; “Tabi ki yararları ve zararları var. Yararları şüphesiz daha kısa seyahat süresi ve diğer havaalanlarının yükünü azaltması. Zararları, insanların yerlerinden edilmesi, uzaklaştırılması, artan gürültü ve yerel havanın kötüleşmesi.”
6. Katılımcı; “Zararları hava ve gürültü kirliliği yararları, iş imkânı ve hava trafiğinin azalması.” diyerek fikirlerini belirtmişlerdir.

1. Katılımcı hariç diğer beş katılımcı, İstanbul’a 3.Havalimanı projesine iş imkânı, seyahatte ulaşım kolaylığı, diğer iki havalimanının yükünü hafifletme konularında yararlı olacağı, çevresel kirlilik (hava ve gürültü) bakımından zararı olacağı görüşünü sunmuşlardır.

Ülkelerin projeleri her ne kadar kendi sınırları içinde gerçekleştirilse de etkileri uluslararası boyuta ulaşabiliyor. “Gemilerin geçişi için İstanbul Boğazına paralel bir su yolunun yapılması ekonomik açıdan yarar sağlar mı? (Kanal İstanbul Projesi)” sorusuna Katılımcıların %60’ının Kanal İstanbul Projesi hakkında bir bilgileri olmadığı saptanmıştır. 25 katılımcının 10’u fikrini belirtmiştir (Tablo 4.30).

Tablo 4.30. Kanal İstanbul Projesi ile İlgili Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Fikrim Yok	15	60,0	60,0
Fikrim Var	10	40,0	40,0
Toplam	25	100,0	100,0

1. Katılımcı; “Ekonomik açıdan yararlı fakat, ekolojik açıdan gerçekten riskli.”
2. Katılımcı; “Bu projenin gerçekten ekonomik gerekliliğinden mi yoksa, prestij için mi yapıldığına bağlı.”
3. Katılımcı; “Ekonomiye katkı sağlasa da çevresel etkilerini olumlu görmüyorum.”
4. Katılımcı; “İstanbul’un yüksek nüfusunu düşünecek olursak bunun gerçekleşmesi İstanbul için yarar sağlamayacaktır.”
5. Katılımcı; “Pahalı ve ekolojiyi kötü etkileyecek bir proje”

6. Katılımcı; “Ekonomik açıdan yararlı ama ekolojik yönünün tartışılması gerekir.”
7. Katılımcı; “İstanbul Boğazı geçiş için yeterli durumda, bu nedenle bu pahalı proje yatırım için karsız.”
8. Katılımcı; “Ekonomik getirisi kesin fakat, ekonomik getirisi ile ekolojiden götürecekleri iyi hesaplanmalı.”
9. Katılımcı; “Ekonomik açıdan yararlı.”
10. Katılımcı; “İstanbul nüfusu ve trafiği düşünülecek olursa bu proje İstanbul’a ekstra yük getirecektir.”

Fikir beyan eden 10 katılımcıdan 5’i ekonomik açıdan yararlı olacağını ama ekolojik denge açısından zararlarının iyi tespit edilmesi gerektiğini belirtirken, diğer 5 katılımcı bu projenin pahalı bir proje olduğunu ve İstanbul Boğazının yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

4.2.5. Ekonomik Coğrafya Algısına Yönelik Bulgular

Anadolu ve dolayısıyla Türkiye Asya ile Avrupa arasında bir köprü niteliğindedir. “Sizce Türkiye Ortadoğu ve Avrupa arasındaki enerji transfer ülkesi mi?” sorusuna katılımcıların %20’si fikrinin olmadığını, %8’i Türkiye’nin Ortadoğu ve Avrupa arasında enerji transfer ülkesi olmadığını söylemiştir. Fakat, katılımcıların %72’si “Evet” diyerek Türkiye’nin iki bölge arasında enerji transfer ülkesi olduğunu belirtmiştir (Tablo 4.31). Bu fikre sahip 18 kişiden 3’ü ayrıca açıklama yapmıştır.

Tablo 4.31. Ekonomik Coğrafya Algısına İlişkin Frekans ve Yüzde Analizi

	Frekans	%	Geçerli %
Evet	18	72,0	72,0
Hayır	2	8,0	8,0
Fikrim Yok	5	20,0	20,0
Toplam	25	100,0	100,0

1. Katılımcı; “Bu fonksiyonla Türkiye Avrupa Birliğinin en önemli müttefiği olabilir, bu sayede kendine ekonomik yarar sağlayabilir ve politik güç kazanabilir.”
2. Katılımcı; “Mutlaka, petrol ve gaz için.”

3. Katılımcı; “Evet ama bu konu hakkında sadece medya, internet ve televizyonda bana yansıtılan kadar bilgi sahibiyim.” demiştir.

4.2.6. Turizm Coğrafyası Algısına Yönelik Bulgular

Turizm bir ülke için önemli gelir kaynakları arasındadır. “Tatil için Türkiye’yi seçer miydiniz? Eğer cevabınız evet ise, nereye gitmek istersiniz?” sorusuna katılımcıların cevapları;

1. Katılımcı; “Evet ama nereye olduğunu bilmiyorum.”
2. Katılımcı; “Evet, İstanbul çok güzel bir şehir.”
3. Katılımcı; “Evet, İstanbul ilginç bir kültür şehri diğer Avrupa ve Avrupa etrafı ülkeler gibi.”
4. Katılımcı; “Evet, Türkiye’nin sahilleri ve dağlar.”
5. Katılımcı; “Hayır.”
6. Katılımcı; “Evet, İstanbul ve seçkin yaşam tarzı.”
7. Katılımcı; “Evet, Sahil şeridi ve Kapadokya, manzara, doğa ve kültürel miras.”
8. Katılımcı; “Evet ama nereye gitmek istediğimi bilmiyorum.”
9. Katılımcı; “Evet, daha önce Side’yi ziyaret ettim. Şimdi İstanbul’a gezi düzenlemeyi düşünüyorum.”
10. Katılımcı; “Evet, neresi güzel ve ucuz ise.”
11. Katılımcı; “Evet çok isterim İstanbul benim için hoşgörü demek.”
12. Katılımcı; “Evet kesinlikle istiyorum. İstanbul ve Kapadokya.”
13. Katılımcı; “Evet, İstanbul, Antalya ve Ankara’yı gezdim. Daha fazlasını görmek isterim çünkü, ben beşerî coğrafyacıyım insan ve doğa manzaralarıyla ilgileniyorum.”
14. Katılımcı; “Evet, İstanbul çok ilginç bir şehir.”
15. Katılımcı; “Evet, İstanbul.”
16. Katılımcı; “Evet, İstanbul ve Türkiye sahilleri, buralar benim düşünceme göre Türkiye’nin klasik tatil yerleri.”
17. Katılımcı; “Evet, sahil ve antik şehirleri eşsiz benzersiz.”
18. Katılımcı; “Evet, Erkek arkadaşımın ailesi Türk daha önce İstanbul ve Bozcaada’yı gördüm, burası olağanüstü güzel değişik yerleri de görmek isterim.”
19. Katılımcı; “Evet, İstanbul ve adaları.”

20. Katılımcı; “Evet, plajlar ve büyüleyici şehirler.”
21. Katılımcı; “Evet, İstanbul’u daha önce gördüm bir daha görmek isterim.”
22. Katılımcı; “Evet, İstanbul’u çok otantik buluyorum.”
23. Katılımcı; “Evet, Antalya.”
24. Katılımcı; “Evet, Kapadokya.”
25. Katılımcı; “Evet, daha önce İstanbul’a geldim. Türkiye’nin diğer yerlerini de görmek isterim.”

Ankete katılan 25 öğrenciden, sadece 1’i Türkiye’ye gelmek istemediğini belirtmiş, geriye kalan 24 kişiden 5’i daha önce Türkiye’ye geldiğini ve bir daha gelmek istediğini ifade etmişlerdir. Bu 5 katılımcıdan 4’ü İstanbul’u ziyaret ederken 1’i Side’yi ziyaret etmiştir. Yine 24 kişiden 11’i İstanbul’u görmek istediklerini belirtmişlerdir. 3’ü ise Türkiye’ye gelmek istediklerini fakat nereye geleceklerine karar vermediklerini söylemişlerdir.

BÖLÜM IV: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bayreuth Üniversitesi Kimya, Biyoloji ve Yer Bilimleri Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümü ders programı incelendiğinde özellikle 3 modüldeki (modül 13,14,15) derslerin Ülkeler Coğrafyası ile ilgili olduğu ve bu bölümdeki öğrencilerin Türkiye Coğrafyası ile ilgili bilgi sahibi oldukları düşünülmektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda bazı sonuçlara ulaşılmıştır.

Lisans öğrencilerine uygulanan ankete yönelik sonuçlar;

Örneklemin tamamı Türkiye'nin coğrafi konumu, jeomorfolojisi ve klimatolojisi ile ilgili sorulara doğru cevap vermişlerdir. Bu durum bu üç alanla ilgili algılarının son derece yüksek olduğunu göstermektedir.

Örneklemin %96'sı Türkiye'nin hidrografya, biyocoğrafya, doğal afetler ve maden çeşitliliği ile ilgili sorulara doğru cevaplar vererek yüksek oranda başarı göstermişlerdir.

Fiziki coğrafya alanında sorulan toplam 7 soruya ortalama olarak %93,1 oranında doğru cevap verilmiştir. Bayreuth Üniversitesi'nde Coğrafya Öğretmenliği Bölümü Kimya Biyoloji ve Yer Bilimleri Fakültesine bağlıdır. Bu fakülteye bağlı olması coğrafyayı fen bilimleri yönüyle daha ağırlıklı olarak ele aldıklarını göstermektedir. Sonuç olarak, fiziki coğrafya sorularına %93,1 gibi yüksek bir oranda doğru cevap vermeleri beklenen bir sonuçtur.

Yerleşme Coğrafyasıyla alakalı 16.soruya %32 oranında doğru cevap verilmiş olup ortalamanın altında kalmıştır. Bu durum %68'lik kısmın Türkiye'deki yerleşmeyle ilgi bilgi sahibi olmadığını göstermektedir.

Tarım Coğrafyası ile ilgili sorulan (6.soru) soruya katılımcıların %52'si doğru cevap vermiştir.

Ulaşım Coğrafyası sorusuna (9.soru) %80 oranında doğru cevap verilmiştir. Bu oran ortalamanın üzerindedir.

Sanayi Coğrafyası sorusuna (18.soru) %68 oranında doğru cevap verilmiştir.

Sağlık Coğrafyası ile ilgili soruya (20.soru) %80 oranında doğru cevap verilmiştir. Türkiye ile Almanya arasında özellikle medikal estetik alanında sağlık turizmi yapıldığından bu oran son derece normaldir.

Nüfus Coğrafyası sorusuna (8.soru) %44 oranında doğru cevap verilmiştir. Türkiye'nin etnik çeşitliliğini sorgulayan bu sorunun ortalamanın altında kalması aslında dışardan bakıldığında tek düze bir toplumun yansıdığı gerçeğini ortaya koymaktadır. Oysa Türkiye gerek göçmenlere kucak açmasıyla gerek içinde barındırdığı farklı etnik kökenler ile oldukça zengin bir mozaiğe sahiptir.

Ekonomik Coğrafya ile ilgili soruya (soru 11) %52 oranında doğru cevap verilmiştir.

Enerji Coğrafyası hakkında 2 soru sorulmuştur. Konu ile ilgili ilk soruya (13.soru) %20 doğru cevap verilirken yine konu ile ilgili 2. soruya (14.soru) %20 oranında doğru cevap verilmiştir. Bu ortalamanın çok altında kalan oran ile görülmektedir ki Türkiye'nin Enerji Coğrafyası ile ilgili bilgileri sınırlı ölçüde bulunmaktadır.

Siyasi Coğrafya sorusu olan 2, 3 ve 19. sorulara toplamda 69,3 oranında doğru cevap verilirken 2. soruya %68 oranında doğru cevap vermişlerdir. Türkiye'nin başkenti ile ilgili olan bu soruya ortalamanın üzerinde doğru cevap vermeleri katılımcıların yarıdan fazlasının Türkiye'nin başkentini doğru bildiklerini göstermektedir. 3. soruya tamamı doğru cevap vermişlerdir. Avrupa Birliği ile ilgili bu soruya tamamının doğru cevap vermesi Almanya'nın Avrupa Birliği'nin güçlü üyelerinden biri olmasından ileri gelir. 19. soruya verdikleri %40'lık doğru cevap ise, Türkiye'de gayri Müslimlere dini baskı olduğunu düşünenlerin oranının %60 olduğunu göstermektedir.

Turizm Coğrafyasına gelindiğinde, bu alanla ilgili 3 soru sorulmuştur. 10. soruya %80 doğru cevap verilmiştir. Türkiye'nin hangi rekreasyon alanlarının daha gelişmiş olduğu ile ilgili bilgileri bulunmaktadır. Diğer iki soru birbirine bağlantılı ve öznel cevaplardan oluşur. 21. soruya katılımcıların %88'i "Evet" diyerek Türkiye'yi görmek istediklerini belirtmişlerdir. "Evet" diyenlerin %80'i ise, İstanbul'u görmek istediklerini söylemişlerdir. Geriye kalan %8 ise, Antalya demişlerdir. İstanbul'un yabancı turistleri cezbeden önemli bir rekreasyon olduğu bir daha yinelenmiştir.

Genel anlamda Beşerî Coğrafya alanındaki başarıya bakılacak olunursa, öznel iki soru çıkarıldığında geriye kalan 13 sorunun ortalaması 56,6'dır. Oran ortalama civarında olsa da özellikle Siyasi Coğrafya alanındaki başarı ortalamayı yükseltirken, Enerji

Coğrafyası alanındaki düşük oran ortalamayı aşağıya çekmiştir. Yine de Fiziki Coğrafya (%93,1) ile kıyaslandığında, Beşerî Coğrafya (%56,6) alanının %36,5 oranında geride kaldığı görülmüştür. Bu durum Türkiye'yi fiziki alanda çok iyi tanıdıklarını, beşerî alanda ise, orta derecede tanıdıklarını göstermektedir.

Anketin tamamı değerlendirildiğinde ortalamanın %64,4 olduğu ve genel ortalamanın üzerinde seyir gösterdiği görülmektedir. Bu durum Türkiye hakkında genel itibariyle orta düzeyde bilgi sahibi olduklarını gösterir.

Şüphesiz turistler olumlu algılar oluşturan ülkeleri tercih ederler, güvenlik sorunu yaşadıkları, kendilerini rahat hissetmeyecekleri yerleri tercih etmezler. İstanbul ve Antalya gibi rekreasyon alanlarına olan yoğun talep Türkiye hakkındaki olumlu algılarını ortaya koyar.

Bu bölümde lisansüstü öğrencilerine uygulanan anketle ilgili olarak, Türkiye'nin siyasi, ekonomik, ulaşım, eğitim, kültürel algılarının yanında turizm algısı ile ilgili de sonuçlar yer almaktadır.

Siyasi Algı incelendiğinde, bu alanla ilgili 3 soru sorulmuştur. Ankete katılan 25 katılımcının %52'si Türkiye'nin Avrupa Birliğine girmesi gerektiğini belirtmiştir. Ortalamanın az üstünde olan bu oran Almanya'nın özellikle son şansölyesinin Türkiye'ye karşı tutumu düşünüldüğünde oldukça yüksektir.

Avrupa Birliğinin laik bir birlik olduğu iddiasında olmasına rağmen, yapılan anket sonucunda katılımcıların %80'i Avrupa Birliğinin Hristiyan Birliği olduğu görüşündeler. Ayrıca 3 katılımcı aslında Avrupa Birliğinin laik olması gerektiğini ama dini değerlerden tamamen soyutlanamamış olmasının da doğru olmadığını belirtmişlerdir.

Siyasi ve askerî kişiliklerin ülkelerin algısını olumlu ve olumsuz yönde etkileyebildikleri bilinmektedir. 8. soru Türkiye siyasi tarihi için önemli bir şahsiyet olan Atatürk hakkında ne düşündüklerini ortaya koymak adına sorulmuştur. Katılımcıların %72'si Atatürk hakkında fikir sahibi olduklarını söylerken %28'lik bir azınlık bir fikri olmadığını belirtmiştir. Katılımcıların çoğu Mustafa Kemal Atatürk'ü Türk devlet adamı, asker ve Türkiye'yi modernize eden kişi olarak tanımlamışlardır. Atatürk'ü çoğunluğun tanıması Türkiye'nin siyasi geçmişi hakkında bilgi sahibi

olduklarını göstermektedir. Bu durum Almanya ile Türkiye'nin tarihi geçmişi ittifakları düşünüldüğünde olağandır.

Türkiye'nin genel siyasi algısı incelendiğinde katılımcıların son derece pozitif yaklaştığı, olanı ve olması gerekeni ayırt edebildikleri ayrıca, siyasi konuları takip ettikleri saptanmıştır.

Kültür Algısı incelendiğinde, Din farklılığını %64 oranında potansiyel çatışma nedeni olarak görmekteler. Katılımcıların 4'ü ayrıca dini farklılıkların potansiyel çatışma nedeni olmaması gerektiğini belirtmişlerdir.

Türk diasporası Almanya'da Türkiye'yi temsil eden en önemli unsurdur. Almanların Türklere bakış açısı Türkiye algısının önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Almanya'daki Türk yoğunluğunu nasıl değerlendirdikleri sorulduğunda, çoğunluğun pozitif değerlendirdiği, kültürel bir zenginlik ve kazanç olarak görüldükleri sonucu ortaya çıkmıştır. Almanlar üzerinde Türk diasporasının olumlu etkisi Türkiye algısının da olumlu olmasına sebep olmuştur. Genel olarak Türk kültürü algısına bakacak olursak, yine katılımcıların çoğunluğunun Türk kültürüne saygılı olduklarını ve Türkleri bir zenginlik kazanç olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

Eğitim algısı incelendiğinde, Türkiye eğitim sistemi ile Avrupa eğitim sistemini kıyaslayan soruya (4.soru) %64 oranında "Fikrim Yok" cevabı verilirken, %36 oranında ise, Türk eğitim sisteminin Avrupa eğitim sisteminden daha iyi olmadığını belirtmiştir. Bu sonuç Almanya'daki coğrafya öğretmeni adaylarının Türk eğitim sistemini bilmediklerini göstermektedir.

Eğitim alanındaki 2. soru (5.soru) Ortadoğu Ülkeleri arasında eğitimin en iyi olduğu ülkenin hangisi olduğu sorusuna, 5 katılımcı İsrail, 3 katılımcı İran, 1 katılımcı Lübnan derken, hiçbir katılımcı Türkiye dememiştir. Geriye kalan 16 katılımcı konu ile ilgili fikirlerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Bu durum Türkiye'nin eğitim sistemini bilmediklerini ve değerlendiremediklerini göstermektedir. Eğitim alanında sorulan iki soruya da "Fikrim yok" diyenlerin oranı %64'dür ve bu oran yüksektir.

Ulaşım Algısı ve güncel haberleri takip etme konusu incelendiğinde, İstanbul'un Türkiye için vazgeçilmez bir rekreasyon alanı olduğu gerçeği yadsınamaz. Birçok metropolde olduğu gibi İstanbul içinde ulaşım son derece önemlidir. Anketin 6.sorusu İstanbul'a yapılmakta olan 3. Havalimanı ile ilgili görüşleri kapsamaktadır. Fakat

katılımcıların %76'sı İstanbul'a yapılacak 3. Havalimanıyla ilgili fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Geriye kalan 6 katılımcı ise, 3. Havalimanı projesinin ulaşımı kolaylaştırmak ve yeni iş imkanları açısından yararlı olacağını, çevre kirliliği (hava ve gürültü) açısından ise, zararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu durum katılımcıların Türkiye'nin güncel haberlerinden ve ulaşım yeniliklerinden haberdar olmadıklarını göstermektedir.

Türkiye Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan bir köprü durumunda özellikle İstanbul ve Çanakkale Boğazları Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler ve bu ülkeler ile ticarette bulunan ülkeler açısından oldukça önemlidir. Kanal İstanbul projesi sadece Türkiye'yi değil Asya'yı Avrupa'yı Ortadoğu'yu hatta tüm dünyayı ilgilendiren bir projedir. Bu proje ile ilgili sorulan soruya katılımcıların %60'ı konu ile ilgili fikirlerinin olmadığını %40'ı ise, ekonomik açıdan yarar sağlayacağını fakat ekolojik açıdan zararının olacağını belirtmişlerdir. Buradan da anlaşıldığı gibi katılımcıların çoğunluğunun yine Türkiye'nin güncel haberlerinden ve ulaşım yeniliklerinden haberdar olmadıkları görülmektedir.

Ekonomik coğrafya algısına bakıldığında, Anadolu geçmişten günümüze ticaret yolları (İpek yolu ve Baharat yolu) üzerinde özellikle Avrupa için güvenilir bir bölge olmuştur. Yine hem ekonomik hem de enerji kaynaklarının aktarımı açısından sorulan 9.soruya (Türkiye Ortadoğu ve Avrupa arasında enerji transit ülkesi midir?) katılımcılar %72 oranında "Evet" demeleri Türkiye'yi enerji transferi açısından önemli bir iş ortağı olarak gördüklerini göstermektedir.

Turizm algısı incelendiğinde, Türkiye turizm potansiyeli yüksek olmasına rağmen bunu çok iyi değerlendirebilen bir ülke değildir. Türkiye turizmi ile ilgili sorulan açık uçlu soruya (11.soru) 25 katılımcının 24'ü "Evet" diyerek Türkiye'ye tatile gelmek istediklerini belirtmişlerdir. Yine 24 katılımcının 11'i tatil merkezi olarak İstanbul'u seçmiştir. Bu durum yüksek oranda Türkiye algılarının pozitif yönde olması ile ilgilidir. Ayrıca İstanbul'un cezbedici bir turizm merkezi olması Türkiye algısını da pozitif yönde etkiler.

Bu cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde, lisansüstü öğrencilerin Türkiye algılarının iyi derece ve olumlu yönde olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında Türkiye'nin beşerî coğrafya özellikleri ile ilgili sorulan sorulara verilen cevapların ortalamanın çok üzerinde seyretmediği görülmektedir. Bu durum Türkiye'nin beşerî coğrafya alanındaki özelliklerinin tanıtılması gerektiğini gösterir ki, "Tarım, sanayi, ticaret, turizm ve ulaşım bakımından özel öneme sahip olan Türkiye'nin, gücü Avrupa Birliği ülkelerine ikili ilişkiler ölçeğinde ayrıntılı şekilde anlatılmalıdır" (Doğan, 2015), görüşü bu sonucu desteklemektedir.

Anket sonucunda katılımcıların %80'i Avrupa Birliğinin Hristiyan Birliği olduğu görüşündedirler. "Avrupa Birliğinin kuruluşunun temellerinde kültür birliği yatmamaktadır. Ortak bir kültür olmadığı gibi bir Avrupa Birliği kimliğinden bahsetmek olanaksızdır. Çünkü Avrupa'da bugün sırf Avrupa kökenliler yaşamamaktadır. Avrupa bugün ancak kısmen Hristiyan'dır" (Sanberk, Ö., 2014), bu görüş ile katılımcıların görüşü ve dolayışıyla yapılan araştırmanın sonucu birbirini desteklememektedir.

Sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde lisans öğrencilerinin Türkiye algısının ortalamanın üzerinde olduğu, lisansüstü öğrencilerinin algısı ise, iyi derecede olduğu saptanmıştır. Birtakım eksikliklerin giderilmesi, mevcut durumun iyileştirilmesi ve geliştirilmesi ülkemiz adına katkı sağlayacaktır.

Eğitim ile ilgili öneriler,

Lisans öğrencilerinin fiziki coğrafya algılarının çok iyi olmasına rağmen beşerî coğrafya algılarının orta derecede olması, beşerî coğrafya alanında kendimizi yeterince tanıtamadığımızı göstermektedir. Bu alanda yapılan çalışmaların arttırılması olumlu olacaktır.

Türk Alman ilişkilerinin gelişmesi kültürlerin birbirini tanıması için Almaya ve Türkiye arasında öğrenci değişim programları maksimum seviyeye çıkarılabilir. Yine üniversitelerin coğrafya öğretmenliği bölümleri aracılığıyla, düzenlenen kongrelere davet gönderilerek Alman öğrenciler ve öğretim elemanlarının Türkiye'yi ayrıntılı tanımasına fırsat sunulabilir. Türk öğrenci ve öğretim elemanları da aynı şekilde Almanya'daki kongrelere katılıp Türkiye'nin tanıtımını üstlenebilir.

Turizm ile ilgili öneriler,

Türkiye turizm potansiyeli son derece yüksek bir ülke olmasına rağmen katılımcıların %62'si İstanbul'u ziyaret etmek istediklerini belirtmişlerdir. Bu durum İstanbul'un dünyaca tanınmasına rağmen diğer rekreasyon alanlarının yeterince tanınmadığını göstermektedir. Türkiye yurtdışında diğer rekreasyonlarında tanıtımını yapabilir.

Medya'nın algı üzerindeki etkisi tartışılmayacak kadar kuvvetlidir. Gerek televizyon gerek ise, internet ve sosyal medya kullanılarak ülkenin özellikle turizm alanında reklamı yapılabilir ve bu Türkiye'ye ekonomik katkı sağlayabilir.

Kültür tanıtımı ile ilgili öneriler,

Türk diasporasının olumlu etkileri anket sonucundan anlaşılmaktadır. Türk diasporası desteklenerek daha aktif bir şekilde Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtması sağlanabilir. Üniversitelerde okuyan Türk kökenli gençler kültürlerini tanıtmak amacıyla etkinlikler düzenleyebilir.

Ekonomi ile ilgili öneriler,

Türkiye'nin Avrupa Birliği ile aralarında Gümrük Birliği Anlaşması olduğu bilinmektedir. Katılımcıların Türkiye'yi Avrupa Birliği için ve dolayısıyla da Almanya için ekonomik ortak olarak görmeleri bu tip anlaşmaların geliştirilmesi ve çoğaltılması gerektiğini gösterir. Bu bağlamda siyasi ve ekonomik adımlar atılarak ilişkiler geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

Altunışık, R., Coşkun, R., Batraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri.* Sakarya: Sakaya Yayıncılık.

Anıl, B., (2010) *Türkiye-Almanya İlişkileri ve Türkiye'nin AB Üyelik Süreci* http://www.bilgesam.org/incele/762/-turkiye-almanya-iliskileri-ve-turkiye%C2%92nin-ab-uyelik-sureci/#.WQArGoiLQ2w adresinden 12.01.2017 tarihinde indirilmiştir.

Babacan, M.E., Haşlak, İ. ve Hira, İ. (2011). Sosyal medya ve Arap baharı. *Akademik İnceleme Dergisi,* Sakarya, Cilt: 6, Sayı: 2.

Balcı, A. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler.* Ankara: Pegema

Balcı, A. (2012*).* Türkiye'nin coğrafi konum özelliklerini tasvire dayalı etkinliklerle öğretmeye yönelik nitel bir araştırma *Marmara Coğrafya Dergisi.* İstanbul: Sayı;26, 215-258.

Bayreuth Üniversitesi Kimya, Biyoloji ve Yer Bilimleri Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümü Ders programı http://www.geographie.uni-bayreuth.de/pool/dokumente/MHB/Modulhandbuch_Geographie-Lehramt-Gymnasium-_04_20161.pdf adresinden 06.10.2016 tarihinde indirilmiştir.

Bilgili, M. (2016). Coğrafya öğretiminde mekân ve yer karmaşası üzerine bir araştırma. *Coğrafya Eğitimi Dergisi – Turkish Journal of Geography Education,* İstanbul, 2(1): 11-19.

Bilgili, M. (2017). Coğrafyanın bilimsel kimliğine postyapısalcı bir yaklaşım. *Marmara Coğrafya Dergisi,* İstanbul, Sayı:35, 101-109.

Böke, K. (ed.), Özdoğan, A., Sevinç, B., Güler, C., Büker, H., Demir, İ. ve ark., (2009). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri.* İstanbul: Alfa Yayıncılık.

Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. ve Köklü, N., (2012). *Sosyal bilimler için istatistik.* (10. baskı) Ankara: Pegem Yayınları.

Cüceloğlu, D. (1992). *İnsan ve davranışı.* İstanbul: Remzi Kitabevi.

Dışişleri Bakanlığı (2015). http://www.mfa.gov.tr/suudiarabistan-ekonomisi.tr.mfa

Dodds, K. (2005). *Global geopolitics: a critical ıntroduction.* Pearson Education

Doğan, M. (2015). Avrupa birliği Türkiye ekonomik ilişkileri. *Marmara Coğrafya Dergisi*, İstanbul: Temmuz, Sayı:32, 306-325.

Doğanay, H. ve Zaman, S. (2013). *Türkiye turizm coğrafyası.* (4.baskı) İstanbul: Aktif Yayınları.

Doğanay, H. (2003). *Coğrafya'ya giriş 1 genel ve fiziki coğrafya.* (8.baskı) İstanbul: Aktif Yayınları.

Doğanay, H. (2007). *Ekonomik coğrafya 3 ziraat coğrafyası.* İstanbul: Aktif Yayınları.

Doğaner, S. (2001). *Türkiye turizm coğrafyası.* İstanbul: Çantay Kitabevi.

EÜAŞ, (2017). http://www.euas.gov.tr/Sayfalar/Hidrolik-Santraller.aspx?did=22

Fay, B. (2012). *Çağdaş sosyal bilimler felsefesi.* İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Gold, J. R. (2009). Behavioral geography. In R. Kitchin & N. Thrift (Eds.), *International encyclopedia of human geography.* London: Elsevier.

Göksu, T. (2007). *Sosyal psikoloji* [Online]: http://www.turgutgoksu.com/ FileUpload/ks7441/File/spalgymart12.pdf adresinden 19.02.2017 tarihinde indirilmiştir.

Gözenç, S. (1998). *Avrupa ülkeler coğrafyası.* İstanbul: Çantay Yayınları, 307-336.

Güngör, V. (2015). *Bir algı aracı olarak diasporanın kültürel faaliyetleri Hollanda örneği.* [Online]: http://www.turkevi.org/bir-algi-araci-olarak-diasporanin-kulturel-faaliyetleri%E2%80%A8hollanda-ornegi/ adresinden 03.02.2017.

Harvey, D. (1973). *Sosyal adalet ve şehir.* (Çev, Moralı, M). London: Arnold.

Hollis, M. (1994). *The philosophy of social science: an ıntroduction* (Cambridge Introductions to Philosophy). Cambridge University Press

Hoşgören, M. Y. (1987). *Jeomorfolojinin ana çizgileri I.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Rektörlük Yayınları No: 3132.

İzbırak, R. (1968). *Coğrafî terimler sözlüğü.* Öğretmen Kitapları Dizisi: 157. İstanbul: Milli eğitim basımevi.

Karabağ, S. (2006). *Mekânın siyasallaşması.* (2.baskı) Ankara: Gazi Kitabevi.

Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

KGM (Karayolları Genel Müdürlüğü), (2017). Karayolları İstatistiği [Online]: http://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Kurumsal/YolAgi.aspx

Kuş, E. (2003). *Nicel-nitel araştırma teknikleri: Sosyal bilimlerde araştırma teknikleri: Nicel mi; nitel mi?* Ankara: Anı Yayıncılık.

MEB (Millî Eğitim Bakanlığı), (2011). *Coğrafya dersi öğretim programı* [Online]: http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx/program2.aspx?islem=1&kno=59 adresinden 19 Aralık 2016 tarihinde indirilmiştir.

MTA, *Türkiye'deki maden çeşitliliği haritası* http://www.mta.gov.tr/v3.0/sayfalar/hizmetler/images/b_h/turmadyat1.jpg adresinden 12.01.2017 tarihinde indirilmiştir.

Özey, R. (1999). *Dünya platformunda Türk dünyası.* İstanbul: Aktif Yayınları.

Özey, R. (2010). *Dünya ve Türkiye ölçeğinde siyasi coğrafya.* İstanbul: Aktif Yayınları.

Özey, R. (2011). *Günümüz dünya sorunları.* İstanbul: Aktif Yayınları.

Özgen, N. (2011). *Coğrafya öğretmen adaylarının coğrafya algıları: Türkiye örneği* [Online]: https://www.researchgate.net/publication/301363607_cografya_ogretmen_adaylarının_cografya_algıları_turkıye_ornegı adresinden 25 Nisan 2016 tarihinde indirilmiştir.

Özgüç, N. ve Tümertekin, E. (2000). *Coğrafya geçmiş kavramlar ve coğrafyacılar.* İstanbul; Çantay Kitabevi.

Özgüç, N. (2007). *Turizm coğrafyası özellikler ve bölgeler.* İstanbul: Çantay Kitabevi.

Scott, J. ve Marshall, G. (2009). *A dictionary of sociology.* (Oxford Paperback Reference). Oxford University Press.

T.C. dışişleri bakanlığı ülkemizin yurtdışında tanıtımı [Online]: http://www.mfa.gov.tr/ulkemizin--yurtdisinda-tanitimi.tr.mfa adresinden 22.02.2017 tarihinde indirilmiştir.

Tanrıöğen, A. (ed.), Aypay, A., Cemaloğlu, N., Sarpkaya, R., Ellez, A. M., Şahin B. ve ark., (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri.* Ankara: Anı Yayıncılık.

TDK, (Türk Dil Kurumu). [Online]: http://www.tdk.gov.tr/ adresinden 22 Aralık 2016 tarihinde indirilmiştir.

Tuncay, S. (2008). Psikolojik algı sorunlarının kültürel analizi ve göç olgusunun ab sürecine etkileri. *Sosyoloji Konferansları Dergisi.* http://www.journals.istanbul.edu.tr/iusoskon/article/view/1023004869, adresinden 22.02.2017 tarihinde indirilmiştir.

Tümertekin, E ve Özgüç, N. (2004). *Beşerî coğrafya insan. Kültür. Mekân.* İstanbul: Çantay Yayınları.

Tümertekin, E. ve Özgüç, N. (1998). *Beşerî coğrafya.* İstanbul: Çantay Kitabevi.

Tümertekin, E. (1990). *Çağdaş coğrafi düşüncenin oluşumu ve Paul Vidal dela Blache.* İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Usal, A. ve Kuşluvan Z. (2002). *Davranış bilimleri, sosyal psikoloji.* İzmir: Barış Yayınları.

Ünlü M. ve Yıldırım S., (2017). Coğrafya dersi öğretim programına bir coğrafi beceri önerisi: mekânsal düşünme becerisi. *Marmara Coğrafya Dergisi.* İstanbul: Cilt: 35, 13-20.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

Ek 1: Lisans Öğrencilerine Uygulanan Anket Örneği

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ

Değerli katılımcılar, bu anketin sonuçları bilimsel bir çalışmada veri olarak kullanılacaktır. Araştırmaya katılanların isimleri araştırmada kesinlikle kullanılmayacaktır. Bu nedenle istediğiniz her türlü ifadeyi kullanabilirsiniz. Şimdiden çok teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim. Cansu TAŞKAN.

	E	B	H
1) Türkiye Afrika kıtasında yer alır.			
2) Türkiye'nin başkenti İstanbul'dur.			
3) Türkiye Avrupa birliğinin en önemli üyesidir.			
4) Türkiye dağlık bir ülkedir.			
5) Kanguru Türkiye'nin doğu kesiminde yaşayan bir hayvan türüdür.			
6) Türkiye tarım ülkesidir.			
7) Türkiye okyanusa kıyısı olan bir ülkedir.			
8) Türkiye etnik çeşitlilik bakımından zengin bir ülkedir.			
9) Türkiye'de en yaygın ulaşım ağı raylı sistemdir.			
10) Türkiye'nin kuzey kıyılarında turizm gelişmiştir.			
11) Türkiye ekonomisi Ortadoğu'nun en iyi ekonomisidir.			
12) Türkiye tropikal kuşakta yer alan bir ülkedir.			
13) Hidroelektrik Türkiye'de yaygın olarak kullanılan bir enerji çeşididir.			
14) Türkiye'de jeotermal enerjiden yararlanılır.			
15) Tsunami Türkiye'deki en büyük doğal afettir.			
16) Türkiye'de çarpık kentleşme görülmez.			
17) Türkiye'de kömür hariç hiçbir maden çeşidi yoktur.			
18) Türkiye Batı Avrupa ülkelerine otomotiv ve elektronik ürün ihraç eder.			
19) Türkiye'de dini baskı yoktur. Müslümanlar diğer dinlere mensup vatandaşlara saygılıdır.			
20) Türkiye'de sağlık hizmetleri uluslararası düzeydedir.			
21) Türkiye'ye tatile gelmek ister misiniz?			
22) Türkiye'ye tatile gelirseniz nereye gitmek istersiniz?			

Ek 2: Lisansüstü Öğrencilerine Uygulanan Anket Örneği

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ

Değerli katılımcılar, bu anketin sonuçları bilimsel bir çalışmada veri olarak kullanılacaktır. Araştırmaya katılanların isimleri araştırmada kesinlikle kullanılmayacaktır. Bu nedenle istediğiniz her türlü ifadeyi kullanabilirsiniz. Şimdiden çok teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim. Cansu TAŞKAN.

1) Türkiye Avrupa Birliğine girmeli mi?

2) Avrupa Birliğinin Hristiyan birliği olduğu görüşü sizce doğru mu?

3) Din farklılığını potansiyel çatışma olarak görüyor musunuz?

4) Türkiye eğitim sistemi Avrupa eğitim sisteminden daha iyi midir?

5) Ortadoğu Ülkeleri arasında eğitimin en iyi olduğu ülkenin hangisi olduğunu düşünüyorsunuz?

6) Sizce İstanbul'a yapılacak olan 3. Havalimanının Türkiye'ye yararları ve zararları neler olabilir?

7) Gemilerin geçişi için İstanbul Boğazına paralel bir su yolunun yapılması ekonomik açıdan yarar sağlar mı? (Kanal İstanbul)

8) Mustafa Kemal Atatürk hakkında ne düşünüyorsunuz?

9) Sizce Türkiye Ortadoğu ve Avrupa arasındaki enerji transfer ülkesi mi?

10) Almanya'da yaşayan Türk nüfusunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

11) Tatil için Türkiye'yi seçer miydiniz? Eğer cevabınız evet ise, nereye gitmek istersiniz?